

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 63:

Forespørgsel til sundhedsministeren [om indsatsen på alkoholområdet].

Af Yvonne Herløv Andersen (CD), Tove Fergo (V), Henriette Kjær (KF), Birthe Skaarup (DF) og Tove Videbæk (KRF).

(Forespørgslen anmeldt 3/4 2001).

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Forhandling om redegørelse nr. R 13:

Indenrigsministerens Regionalpolitisk redegørelse 2001 af 13/3 2001.

(Redegørelsen anmeldt 13/3 2001. Redegørelsen givet 13/3 2001. Meddelelse om forhandling 13/3 2001).

Sammen med denne sag foretoges:

7) Forespørgsel nr. F 57:

Forespørgsel til indenrigsministeren:

»Ministeren bedes redegøre for, hvorledes det sikres, at de enkelte ministerier foretager regionale konsekvensvurderinger af de relevante tiltag, og at konsekvensvurderingerne indeholder alle relevante regionalpolitiske afvejninger, samt hvorledes ansvaret for koordinationen af de enkelte ministeriers konsekvensvurderinger og tiltagenes samlede regionale effekt placeres.«

Af Ole M. Nielsen (KRF), Flemming Kofod-Svendsen (KRF), Jann Sjursen (KRF) og Tove Videbæk (KRF).

(Forespørgslen anmeldt 22/3 2001. Fremme af forespørgslen vedtaget 28/3 2001).

8) Forespørgsel nr. F 58:

Forespørgsel til indenrigsministeren:

»Hvad kan indenrigsministeren oplyse om regeringens fremtidige regionalpolitiske initiativer set i lyset af Regionalpolitisk redegørelse 2001?«

Af Kristen Touborg (SF) og Jes Lunde (SF).

(Forespørgslen anmeldt 27/3 2001. Fremme af forespørgslen vedtaget 30/3 2001).

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse vil blive udsat til tirsdag den 17. april 2001.

Så er det først som ordfører for forespørgsel nr. F 57, hr. Ole M. Nielsen, og derefter er det hr. Kristen Touborg som ordfører for forespørgsel nr. F 58.

Begrundelse

Ole M. Nielsen (KRF):

Som det jo vistnok ganske tydeligt fremgår af forespørgslens tekst, har vi læst rapporten fra arbejdsgruppen, der arbejder med at opfylde det forslag til vedtagelse, vi fik Folketingets tilslutning til sidste år.

Vi synes, at det er et ganske udmærket arbejde, der er lavet, og vi anerkender regeringens tilslutning i beretningen til arbejdsgruppens anbefalinger.

Men der mangler efter vores opfattelse alligevel en beskrivelse af indbyggede mekanismer, der sikrer, at alle relevante tiltag bliver vurderet gennem deres påvirkning af den regionale påvirkning. Der står jo netop, og jeg citerer fra side 11 i rapporten: »... at de enkelte ministerier har ansvaret for at foretage eventuelle regionale konsekvensvurderinger...«. Sætningen fortsætter så, men har ikke noget med det her at gøre.

Vi frygter, at når man selv i de enkelte ressortministerier skal vurdere, hvilke tiltag der skal konsekvensvurderes, vælger man måske forkert, fordi man ikke kan overse det, eller man handler måske ligefrem »i ond tro«. Man vurderer ikke de tiltag, der frygtes at vende den forkerte vej.

Endelig er det meget vigtigt for os at placere ansvaret for at vurdere de samlede effekter, så der ikke er tvivl om, hvor ansvaret ligger. Det er nemlig fuldstændig rigtigt, som der også står et eller andet sted i rapporten eller måske i beretningen, at det jo ikke er ret ofte, at enkelttiltag har afgørende effekt på udviklingen i en region, men summen af tiltag – jeg tillader mig så at rette til summen af tiltag eller manglende tiltagskonsekvenser – og vi vil gerne høre ministerens bud på, hvordan man ligesom vil lave den lille opstramning.

Vi anerkender såmænd fuldt ud, at man agter at følge rapportens anbefalinger, men vi synes, at der ligesom mangler lidt power og lidt ansvarsplacering.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Ordføreren for forespørgerne til F 58, hr. Kristen Touborg.

Kristen Touborg (SF):

Det lokale selvstyre er et meget væsentligt element i det danske folkestyre. Det er indlysende godt at løse opgaverne så tæt på borgerne som overhovedet muligt. Derved er der stor sandsynlighed for, at brugerne oplever en bedre livskvalitet. Det er nemlig ikke nødvendigvis sådan, at befolkningen i f.eks. Sønderjylland værdsætter de samme servicetilbud lige så højt som befolkningen i Nordsjælland.

Men det kommunale selvstyre kan altså kun fungere, såfremt der er en rimelig stor opmærksomhed fra statens side på regionale hensyn, der må tages. Når der tages initiativer, og når der investeres med statslige midler, så må sådanne regionale hensyn indgå.

Gode hensigter er altså ikke nok, der skal også handling til. Det nytter ikke meget, at vi i teorien har et godt demokratisk system, hvis vi ikke rigtig har noget at have det i.

Jeg glæder mig meget til debatten her i dag.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Så er det indenrigsministeren. Og jeg gør opmærksom på, at da redegørelsen og de to forespørgsler forhandles samtidig, er talletiden 10 minutter for ordførere og selvfølgelig det dobbelte for ministeren.

Besvarelse

Indenrigsministeren (Karen Jespersen):

Det er en vigtig målsætning for regeringen at sikre, at Danmark er et land, der hænger sammen, at der bor mennesker overalt i landet, og at der er et solidt fundament for det liv, de kan leve i hele landet.

Derfor er regeringen hele tiden opmærksom på, at den regionale udvikling er tilfredsstillende i hele landet, og der er jo taget en række initiativer, der skal sikre en så ligelig udvikling som mulig.

Heldigvis synes jeg, man har kunnet konstatere her i de senere år en stadig større opmærksomhed omkring betydningen af en regional udvikling, ikke kun her i Folketinget, men også ude i befolkningen. Og heldigvis, kan man så også tilføje, går det jo samlet set i den rigtige retning.

Det er jo et vigtigt budskab i den regionalpolitiske redegørelse, at den regionalpolitiske udvikling overordnet set går i en positiv retning.

Hvis man ser på nogle af de forskellige parametre, man sådan kan måle efter, så er den vækst, der har fundet sted i 1990'erne, jo kommet hele landet til gode, og det er den vækst i beskæftigelsen, der er sket, også. Der er også sket en betydelig udjævning mellem indkomsterne i, når man ser på landet som helhed.

Men det er rigtigt, at der er nogle områder, hvor det ikke er gået så godt som i andre områder, og der er områder – det er ikke store dele af landet – hvor udviklingen er klart mere bekymrende end i resten af landet. Det er bestemte dele af landet, som vi jo kender til fra andre sammenhænge, også når vi tidligere diskuterede den regionale udvikling. Det er især Bornholm, det er Lolland, til dels Falster, nogle af de andre øer, Langeland, Samsø, Læsø og nogle kommuner i landet i øvrigt.

Der er lavet en vurdering fra AKF af, hvilke områder vi taler om, hvor mange kommuner det drejer sig om, efter nogle bestemte parametre. Den undersøgelse skal man tage med et vist gran salt, måske endda et stort gran salt, fordi man jo selvfølgelig dels skal diskutere parametrene, dels er der tale om en regionalpolitisk vurdering, der ikke uden videre er det samme som en kommunaløkonomisk vurdering. Og man skal selvfølgelig passe på, hvis man går ind og sætter navne og antal på nogle kommuner, at man så ikke skaber en illusion om, at nu skal der en bestemt massiv hjælp til de kommuner, og omvendt siger til de andre kommuner: I skal ikke regne med noget som helst.

Sådan er det ikke ment, men det er et forsøg på overhovedet at indkredse placeringen nogenlunde og størrelsesordenen af de kommuner, som er ude i nogle særlige vanskeligheder.

Under alle omstændigheder kan man sige, at der jo er brug for en samlet regionalpolitisk indsats, fordi vi også kan se, at der igennem de sidste 30 år er sket en befolkningsmæssig centralisering i to regioner, især omkring Århus-Vejleområdet og især siden 1993 i hovedstadsområdet. Det er jo i sig selv også positivt, men vi skal selvfølgelig sørge for, at der sker en udvikling i hele landet.

Hvad er der så gjort for at sikre en fortsat regionalpolitisk udvikling, der kommer hele landet til gode? Der er jo lavet forskellige initiativer, også i kølvandet på de debatter, vi har haft her i

Folketinget, og på det sidste er der kommet et helt nyt initiativ til.

Noget af det, vi jo især diskuterer i dag, er muligheden for at koordinere indsatsen. Det seneste initiativ drejer sig om, at der er nedsat et regionalpolitisk koordinationsudvalg i regeringen, som erhvervsministeren er formand for, og hvor jeg selv er medlem sammen med miljø- og energiministeren, undervisningsministeren og økonomiministeren. Det er meningen, at udvalget skal sikre det maksimale udbytte af både de initiativer med regionalt sigte, som regeringen allerede har taget, og de ny initiativer, som er på vej.

Regeringen har jo allerede positive erfaringer med et lignende tværministerielt arbejde på embedsmandsplan, der viderefører regeringens hidtidige arbejde omkring Bornholm, og som sikrer en koordinering af indsatsen her.

Dernæst drejer det sig jo om det initiativ, der er beskrevet i den regionalpolitiske redegørelse og i rapporten fra arbejdsgruppen, som er udsendt sammen med den regionalpolitiske redegørelse.

Arbejdsgruppen, der har været nedsat, er tværministeriel og under ledelse af Indenrigsministeriet, og den har set på behovet for at vurdere de regionalpolitiske konsekvenser af initiativer, der bliver taget i regering og Folketing.

Det er jo en helt ny idé, kan man sige, og derfor er det vigtigt, og det er også sagt til Kristeligt Folkepartis ordfører, at vi ser det som en proces, hvor vi forhåbentlig gradvis bliver klogere og derfor bliver i stand til at lave det instrument, vi nu er ved for alvor at udvikle, og at vi kan gøre det stadig mere præcist og hensigtsmæssigt. Men jeg mener selv, at det er rigtigt som udgangspunkt at sige, at det er større tiltag, der skal vurderes, for alternativet ville være at sige, at det skulle ske ved hvert eneste lovforslag. Og det kunne godt give nogle problemer, også fordi vi ikke lige helt præcis ved, hvordan man vurderer de regionalpolitiske konsekvenser.

Jeg synes, at vi har taget et godt skridt, og jeg synes godt, at man kan se vejen, men at begynde med fra starten af at sige, at det skal være hvert eneste skatteforslag, alle de mange lovforslag, der kommer her til behandling i Folketinget, tror jeg egentlig kunne være at gøre sagen en bjørnetjeneste.

Og når man siger, at det skal være lidt større initiativer, bliver man næsten nødt til at sige, at det i første omgang er op til ministerierne selv at vurdere, hvad der er større. Men vi prøver jo i

rapporten at give en rettesnor for, hvad det er for en størrelsesorden, der er tale om, f.eks. når det drejer sig om at påvirke beskæftigelsen og befolkningens sammensætning.

Noget af det, der ligger i Indenrigsministeriets koordinerende rolle, forestiller jeg mig også er, at vi selvfølgelig også holder øje med, hvad det så er for initiativer, der bliver vurderet, og hvad det er for initiativer, der ikke bliver vurderet, og på samme måde også holder øje med, om der er en række tilsyneladende ganske små initiativer, men hvor det er små initiativer i flere ministerier, der rammer ét bestemt område og derfor samlet set får en større effekt, sådan som der også blev spurgt om.

Det forestiller jeg mig er noget af det, der ligger i Indenrigsministeriets koordinerende rolle, og hvor de erfaringer, vi gør os, så forhåbentlig jo kan bruges til netop at forbedre det instrument, vi er ved at udvikle her.

Det, vi planlægger, er i løbet af sommeren at udsende en vejledning, som ministerierne skal bruge, hvor der vil være en såkaldt tjekliste over, hvad det er for ting, man skal gå ind og vurdere, når man er i gang med at foretage sig noget, og det er vigtigt at holde fast i, at det jo både kan være positive og negative konsekvenser.

Det ene er selvfølgelig hele tiden at holde øje med, at vi ikke bidrager til en regionaludvikling, vi ikke ønsker os, men omvendt er det også vigtigt at holde øje med, at der faktisk sker nogle positive ting, der forbedrer situationen i de forskellige regioner. Instrumentet skal jo kunne bruges til begge dele: både at vurdere de positive og de negative konsekvenser for en region af noget af det, der sker her i Folketinget.

Det er jo meningen, at vurderingen skal laves så tidligt som muligt i forløbet, sådan at den indgår i beslutningsgrundlaget, for det er klart, at det er svært at lave en slags facitliste, hvor man siger, at hvis det sker, skal der være et modtræk, eller hvordan man nu skal beskrive det; men at man siger, at lovgiverne i hvert fald hele tiden skal have det med i det grundlag, når vi træffer vores beslutninger, for der vil jo kunne være tale om en afvejning. Der kan være tale om nogle meget stærke faglige hensyn eller effektivitetshensyn, hvor man siger, at de er så stærke, at de opvejer de eventuelt negative regionalpolitiske hensyn. Omvendt kan man så sige, at det godt kan være, at det her på nogle punkter giver noget bøvlnøgle andre steder, men det er så positivt for den regionalpolitiske udvikling, så vi vælger at gøre det alligevel.

Så det er det, der er tanken, at det hele tiden er med i beslutningsgrundlaget.

Men derudover er der jo også taget andre initiativer. Der er Center for Forskning og Udvikling i Landdistrikter, der nu er blevet oprettet ved Syddansk Universitet i Esbjerg, og som jo netop har til formål at bidrage til en bæredygtig udvikling i landdistrikter med særligt sigte på den erhvervsmæssige udvikling og befolkningens levevilkår gennem forskning og udredning og formidlingsaktiviteter. Der er også puljen til svært stillede kommuner på 61 mio. kr., som skal understøtte den regionale udvikling og videreføre et forskningsprojekt under AKF om regional udvikling, når det drejer sig om beskæftigelse og indkomst.

Der er jo også det store udvalg, der arbejder med hele tilskuds- og udligningssystemet under Indenrigsministeriet. Og det er klart, at i det omfang man går ind og ændrer på tilskudsudligningssystemet, er det jo netop noget, der tager sigte på at påvirke også den regionalpolitiske udvikling.

Der vil gå et års tid, inden det udvalg er færdigt. Det er et meget stort puslespil. Der er mange elementer, der er nævnt i kommissoriet, og derfor er der også mange ting, der kommer til at spille sammen i det endelige forslag.

På Erhvervsministeriets område kan jeg nævne regeringens offensive arbejde i samarbejde med regionale parter med at skabe gode erhvervsmæssige rammer i hele landet. Eksempler på nye initiativer er regeringens erhvervsstrategi, dk21, som bl.a. indeholder regionale initiativer, regionale vækstmiljøer, som skal bidrage til, at der flere steder i landet etableres centre omkring teknologier eller kompetencer, som har et særligt erhvervsmæssigt potentiale i den pågældende region.

I den sammenhæng skal ses Undervisningsministeriets og Erhvervsministeriets fælles arbejde omkring erhvervsakademier, jf. regeringens netop fremlagte redegørelse om det, som skal være med til at sikre dækningen af de regionale behov for videregående uddannelser og erhvervsrettede voksenuddannelser.

Herudover har Erhvervsministeriet i samarbejde med de pågældende kommuner og amtskommuner udarbejdet en erhvervsredgørelse for Jylland-Fyn, som følges op af en række konkrete initiativer. Senest er 19 nye initiativer blevet præsenteret på en konference i Vejle den 29. marts.

Erhvervsministeriet har endvidere planer om en tilsvarende erhvervsredgørelse for Vestsjællands og Storstrøms Amter samt om en ny regional erhvervspolitisk redegørelse, der følger op på Erhvervsministeriets regionalpolitiske redegørelse fra 1995 og præsenterer en fremadskuen- de og offensiv regionalpolitik på det erhvervs- politiske område.

Af initiativer på andre politikområder kan jeg nævne netværksplanen og landsplanredgørelsen, som kommer fra IT- og Forskningsministeriet, og som jo også er et meget vigtigt bidrag til en mere solid og stabil erhvervsudvikling i regionerne.

Jeg synes, at man kan sige, at den regionale udvikling grundlæggende og overordnet set går i den rigtige retning, i retning af et mere lige Danmark, om end der stadig væk er enkelte områder, der er præget af at være udkantsområder og af at være særligt udsatte.

Man kan også konstatere, at der er igangsat en række initiativer og planlagt en række nye initiativer, som vil medvirke til at opretholde en regional balance og skabe udvikling for hele landet.

Særligt omkring de udsatte områder – yderområderne – hvor der har været bekymring for effekten af opgaveomlægning, strukturtilpasning og andre ting inden for den offentlige sektor, er der begyndt at ske noget.

Vi kommer ikke uden om, at den teknologiske udvikling og kravene til kvaliteten af de offentlige ydelser en gang imellem trækker i retning af større enheder, og at der derfor kan være en faglig begrundelse for omstruktureringer, som kan føre til nedlæggelse af institutioner.

Det vigtige i den forbindelse er dog, at de faglige hensyn må afvejes med regionale hensyn og hensynet til yderområderne. Regeringen vil altså holde et vågent øje med, at der ikke er noget område, som rammes utilsigtet. Tværtimod er regeringen meget optaget af at sikre, at også yderområderne er attraktive områder for udvikling og bosætning.

Men det er vigtigt at holde fast i, at man godt kan have en vis mindre centralisering i et lokalområde, der i virkeligheden kan forhindre en langt stærkere centralisering. Da man lavede kommunalreformen for 30 år siden, var det jo tilsyneladende en centralisering. Man nedlagde nogle små sogne, fik større kommunale enheder. Men den decentrale centralisering, kunne man sige, er jo netop forudsætningen for, at vi i dag vel nok har verdens mest decentrale samfund,

fordi vi fik skabt nogle kommuner, som havde en størrelse, så de var i stand til at løse opgaver decentralt i et meget stort omfang.

Havde man ikke fået kommunesammenlægningen dengang, havde det næppe været muligt med den sognestørrelse, der var på det tidspunkt før 1970 – for at give et eksempel på, at en vis centralisering faktisk kan gavne decentralisering. Men det er den afvejning, vi så hele tiden skal være meget opmærksomme på.

Endelig vil jeg sige, at regeringen naturligvis også følger op på den beslutning, som blev truffet af Folketinget som afslutning på forhandlingerne af forespørgsel nr. F 40 den 23. marts i år, om »ved beslutninger om placering af nye og nedlæggelse af eksisterende statslige arbejdspladser og institutioner at prioritere hensynet til en ligelig regional udvikling i Danmark højt og således tage hensyn til de egne af landet, hvor den økonomiske udvikling ligger under gennemsnittet«, og endvidere »inden udgangen af indeværende år at udarbejde og fremlægge en analyse af mulighederne for udflytning af eksisterende statslige institutioner og arbejdspladser fra hovedstadsområdet til den øvrige del af landet«, samt »på baggrund af analysen (...) at fremlægge konkrete planer om udflytning af et antal eksisterende statslige arbejdspladser med henblik på at styrke udviklingen i de dele af landet, hvor udviklingen er svagest.«

Men også her vil jeg sige, at det jo er vigtigt at holde fast i, at det interessante er antallet af arbejdspladser i de enkelte områder, og at der jo også nogle gange er sket en næsten teknisk forskydnings fra en statslig arbejdsplads til en amtskommunal eller kommunal arbejdsplads. Man kunne jo tale om særforsogets udlægning i 1980, hvor det jo netop var statslige arbejdspladser, der blev transformeret til amtskommunale arbejdspladser, men de var der jo lige godt alligevel.

Derfor mener jeg, at det er vigtigt hele tiden at se resultaterne af den vedtagelse, når vi får sat det på papir, i denne her sammenhæng, hvor man også netop kan sige, at det lokale selvstyre, det decentrale styre, vi har, jo betyder, at en betydelig andel af væksten i offentlige arbejdspladser netop er sket decentralt, fordi det jo netop er kommunale og amtslige arbejdspladser.

Endelig kan man sige, at det også er meget vigtigt, at man har en ordentlig blanding af både private og offentlige arbejdspladser for at skabe et så robust og holdbart grundlag for beskæftigelsen som muligt.

Jeg mener, at der foregår mange ting, og jeg mener, at man har lov til at være optimistisk, når det drejer sig om, at det selv i et moderne, højteknologisk samfund, hvor vi jo ellers har været vant til at se det forbundet med en centralisering, så alligevel vil være muligt for os ved en meget bevidst politisk indsats, og fordi befolkningen ønsker det, at skubbe til og udvikle en mere ligelig udvikling i hele Danmark.

Jeg synes selv, det er en meget positiv vedtagelse, og jeg glæder mig meget til at arbejde videre med at virkeliggøre den.

Forhandling

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg vil gerne begynde med at sige tak for en rigtig god tale. Jeg er ikke helt enig i alle detaljer, men jeg synes virkelig, at der er sket fremskridt, siden vi startede denne her debat for godt et par år siden, det må jeg sige.

Jeg er ikke enig i ministerens udsagn om, at den regionale udvikling går i den rigtige retning. Det tror jeg bestemt ikke den gør endnu. Men det er væsentligt, at forståelsen for den regionale udvikling går i den rigtige retning, og det gør den, det er bestemt rigtigt. Det er ikke rigtigt, at den regionale udvikling går i den rigtige retning endnu, det er desværre ikke rigtigt. Den går desværre i den forkerte retning.

Men fordi vi har fået det sat på dagsordenen og vi har fået de debatter her og med det meget kvalificerede og forstående indlæg fra ministerens side her, er jeg absolut fortrøstningsfuld.

Så var det en nydelse at høre den dér smukke tekst, der blev læst op fra vores vedtagelse fra den 23. marts 2001. Den var jo særdeles velformuleret, så det var da dejligt at genhøre den udmærkede tekst.

Ja, der er sket rigtig meget, siden vi havde den første debat her for godt 2 år siden. Dengang anerkendte statsministeren, som vi stillede forespørgslen til, slet ikke problemet. Ja, jeg tror faktisk ikke rigtig han havde forstået – men nu har statsministeren jo også mange ting at tage sig af – hvad forespørgslen drejede sig om. Han snakkede lidt om landdistrikter.

Indenrigsministeren havde lidt mere forståelse for det, men det var heller ikke en god tale. Men det var også en anden indenrigsminister dengang, så der er jo sket forandringer på flere områder, kan man sige. Der er bestemt sket forandringer.

Men dengang og indtil for nylig har man taget tal frem, der belyser udviklingen over en 20-30-års-periode. Det hørte jeg desværre også lige ministeren gøre nu. Og det er helt rigtigt, at set på lang sigt er der jo sket en udjævning af indkomsterne. Men nu anerkender man altså i konklusionen på side 19 i den regionalberetning, der ligger her, at forskellen i indkomster siden 1999 – nu er vi virkelig begyndt at raffinere statistikkerne, ikke sandt, nu er det 2 år tilbage, vi snakker om – er øget.

Og så kan jeg jo ikke lade være med at sige, at det jo altså var i februar 1999, vi havde debatten, men da var der altså nogle med kontakt til det virkelige liv, der allerede dengang kunne se, at da ændredes udviklingens retning, og i visse områder, som jeg var inde på før, går det altså stadig væk stærkt.

Indkomstudjævning imellem befolkningsgrupper er jo en af de ting, som vi i høj grad kan rose os af i Danmark. Vi er jo ikke blot et af de rigeste lande, vi er måske det land i verden, der har den flotteste indkomstudjævning imellem sociale grupper eller befolkningsgrupper. Det er jo i høj grad et kvalitetsstempel på vores samfund. Det tror jeg vi alle sammen er enige om.

Men den indkomstudjævning skulle vi gerne gennem denne her debat opnå og bevare, for forskellen mellem regionerne er ikke skræmmende stor nu, slet ikke. Men den skulle heller ikke gerne blive større. Den ganske udmærkede udjævning, vi har mellem de forskellige egne af landet, skulle vi gerne bevare.

Regional udvikling er afhængig af mange ting, men når man er i den situation, at man i visse udkantsområder f.eks. ikke kan få læger ud på sygehusene, så er det jo, fordi de ikke kan overbevise deres familier om, at de skal flytte derud, hvor de ikke har set andre akademikere, for nu at sige det sådan. Der er jo ikke noget mærkeligt i, at folk, der har gået lidt mere i skole end andre, gerne vil have sådan nogle at dele rødvin med fredag aften. Det kan man jo ikke fortænke dem i. Men det er sådan nogle ting. Derfor er regionaludviklingen jo afhængig af utrolig mange ting, og derfor var den beslutning, vi traf for et par uger siden, også så væsentlig.

Men der skal jo også investeres i uddannelse, forskning, kulturinstitutioner, infrastruktur og alt det, som vi har. Der skal investeres i befolkningens selvtillid og tilfredshed med også at være i de områder, hvor der ikke kun er godt

vejr om sommeren og frisk luft og højt til himlen osv. Det er utrolig væsentligt.

I rapporten om konsekvensvurderinger sammenligner man de her konsekvensvurderinger, man nu skal til at lave, med konsekvensvurderinger, man laver fra erhvervslivet og testpanellet. Man sammenligner også med de miljømæssige konsekvenser. Man tillader sig også at vurdere, og det er fuldstændig korrekt og en rimelig betragtning at vurdere, hvor ofte man i folketingsdebatterne ved første behandling beskæftiger sig med dem, altså giver udtryk for, at man har læst de vurderinger, der kommer frem. Det synes jeg da er relevant nok.

Men jeg må sige, at det nok på de områder i hvert fald måske ikke engang er det væsentligste, og måske heller ikke, når det er de regionale konsekvensvurderinger, vi får puttet ind i lovforslagene. Det er måske ikke engang det væsentlige, at vi læser dem, men processen, altså de overvejelser, man er igennem, inden man vurderer, hvad der skal konsekvensvurderes, og selve arbejdet med konsekvensvurderingerne, er utrolig vigtig. Det er dér, der skal flyttes noget. Det er dér, man skal påvirke tænkningen omkring det, man nu laver: Hvor godt er det?

Når vurderingerne bliver foretaget, har vi altså også en forventning om, at resultaterne af vurderingerne ikke er voldsomt negative, at det værste er luget ud, inden det kommer til det, som vi i virkeligheden i Folketingssalen skal tage stilling til.

Så er det jo rigtigt, som ministeren var inde på – ikke med de ord, som jeg nu bruger – at vi også skal passe på, at det hele ikke bliver det rene pjat. Vi skal jo ikke konsekvensvurdere alverdens ting, for så bliver det en rutine, som er uden mening. For de mennesker, der skal laveden, bliver det meningsløst. Dertil må det for alt i verden ikke komme. Derfor er det så vigtigt meget nøgternt at vurdere det, og så bliver det hele jo til noget, som vi heller ikke kan bruge til noget.

Derfor er det jo meget vigtigt at beskæftige sig med, hvordan man formidler resultatet af konsekvensvurderingerne igennem lovforslagene og i øvrigt på anden måde til Folketinget. Det er noget af det, der skal arbejdes meget med, for det er utrolig vigtigt, at det ikke bare bliver noget med, at: Nå, der skal jo også stå noget om, at det ikke har økonomiske konsekvenser for det offentlige. Altså ligesom vi har i øjeblikket. Vi må ikke få det ned på det plan. Det er begrebet alt for vigtigt til.

Så er den anden ting, jeg lige vil nævne, at vi har lidt problemer med regionsbegrebet. Vi trænger til at få det begreb raffineret en lille smule, og det er svært, for jeg ved godt, at statistikkerne går på kommunebasis og på amtsbasis, og vi er jo et lille land. Jeg ved godt, at på EU-plan er regioner geografiske og befolkningsmæssige områder på størrelse med Danmark, men vi er et lille land, der er vant til små forhold og vant til også at have, som jeg har været inde på før, en ligelig udvikling, en lighed i landet. Derfor bliver vi altså nødt til at forfine det begreb, og dér er det altså ikke altid, at amtsbegrebet dækker.

Jeg har f.eks. hørt, at man i Storstrøms Amt ikke er tilfreds med den vurdering, man kommer frem til, for Storstrøms Amt er noget meget forskelligt. Visse dele af Storstrøms Amt har det helt udmærket, og andre dele har en meget, meget dårlig udvikling. Det er det samme, når man f.eks. tager et amt som Viborg Amt. Den nordvestlige del af Viborg Amt er jo betydelig ringere stillet end den sydøstlige del af Viborg Amt, som ligger i Jyllands smørhul, når det kommer til stykket.

Derfor var det lykkeligt, om vi kunne komme frem til noget, der var lidt finere end amtsinddelingen. Det er heller ikke på kommuneplan. Og jeg vil også sige, at denne her debat jo heller ikke er Det Skæve Danmark-debatten, for i svage regioner såvel som i stærke regioner indgår såvel svage kommuner som stærke kommuner. Så det er faktisk voldsomt kompliceret, også fordi jeg meget stærkt holder på, at det her heller ikke er en landdistriktsdebat. Det er også lykkedes efterhånden at få slået fast, at det er det ikke. Men der er noget dér, vi også trænger til at arbejde lidt med.

Så vil jeg i øvrigt ikke bruge tid på at komme med alle de her eksempler, som vi har brugt de sidste par år, på, hvad det er, der rent faktisk er galt: at der mangler veje og motorveje og tog og kulturinvesteringer osv.

Vi er kommet længere. Vi er kommet til en erkendelsesfase fra regeringens side, og det synes jeg er utrolig positivt, og derfor skal vi ikke trætte hinanden alt for meget med det område.

Jeg vil slutte mit indlæg her og håber og tror på, at vi får en fortsat god debat.

Undskyld, jeg skal huske at fremsætte på vegne af partierne Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, CD og Kristeligt Folkeparti følgende:

Forslag til vedtagelse

- »Folketinget tilslutter sig målsætningen om:
- at sikre den danske befolkning gode og ligelige levevilkår, uanset hvor i landet man bor,
  - at alle områder af landet bliver attraktive områder for udvikling og bosætning, således at der kan oppebæres en geografisk spredning af befolkningen og den økonomiske aktivitet, og
  - at den regionale udvikling på lang sigt fører til mindre ulighed i service, beskæftigelse og økonomiske vilkår i regionerne.

Folketinget bifalder, at regeringen for at styrke den regionalpolitiske indsats har besluttet at nedsætte et regionalpolitisk koordinationsudvalg med erhvervsministeren som formand og indenrigsministeren, undervisningsministeren, miljø- og energiministeren og økonomiministerens som medlemmer.

Folketinget har noteret sig, at indenrigsministeren fortsat på baggrund af indberetninger fra samtlige ministerier skal overvåge den regionale udvikling med henblik på at styrke de regionale hensyn ved statslige tiltag af regionalpolitisk betydning.

Folketinget pålægger regeringen at sikre, at alle relevante tiltag konsekvensvurderes, og at de enkelte tiltags påvirkning af udviklingen i en region i større grad vurderes i sammenhæng. Regeringen skal samtidig vurdere nødvendigheden af at iværksætte afbødende initiativer i forbindelse med tiltag, som har betydelige negative regionalpolitiske konsekvenser.

Folketinget pålægger endvidere regeringen i de årlige regionalpolitiske redegørelser at orientere Folketinget om resultaterne af den regionalpolitiske overvågning.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 77).

Når det her forslag til vedtagelse er så velformuleret, som det er, er det denne gang resultatet af et samarbejde mellem Socialdemokratiets ordfører og mig. Det endte desværre ikke med, at vi kunne blive enige alligevel. Jeg ønskede indføjet de dér fire linjer, der hedder:

»Folketinget pålægger regeringen at sikre, at alle relevante tiltag konsekvensvurderes, og at de enkelte tiltags påvirkning af udviklingen i en region i større grad vurderes i sammenhæng. Regeringen skal samtidig vurdere nødvendigheden af at iværksætte afbødende initiativer i forbindelse med tiltag ...«.

Det synes vi var en opstramning i forhold til det forslag, vi har fået fra regeringspartierne, som placerer ansvaret lidt. Vi havde håbet, at vi kunne få det med.

På grund af forskellige misforståelser er det ikke lykkedes, og jeg kan forstå, at der kommer en anden vedtagelse. Men jeg hørte faktisk, at nogle af de ønsker, som jeg har i de fire linjer her, egentlig blev imødekommet allerede i ministerens tale. Jeg vil sige, at det er jeg meget glad for. Det vil vi selvfølgelig notere os, og vi vil få et print af den tale og gemme den i vores værdimappe, så vi kan tage den frem og nyde den og også drage regeringen til ansvar for den på et senere tidspunkt.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingerne.

Så er det ordføreren for forespørgerne til F 58, hr. Kristen Touborg:

Kristen Touborg (SF):

Tak til ministeren for talen, som bærer præg af, at der stadig er håb om, at vi på et tidspunkt får en fornuftig håndtering og udvikling af regionalpolitikken.

SF er fuldstændig enig med regeringen i, at den danske befolkning skal sikres gode og ligeværdige levevilkår, uanset hvor man bor i landet.

SF er også enig i, at der skal arbejdes for, at alle områder i landet bliver attraktive områder for udvikling, og at der skal være mindre ulighed i service, beskæftigelse og økonomiske vilkår i regionerne.

SF kan også dele regeringens glæde ved, at der er økonomisk fremgang, en god udvikling og fald i ledigheden i landet som helhed. Men her holder enigheden så også op.

SF finder, at redegørelsen langt fra er dækkende for virkeligheden. Det er jo ikke løgn, hvad der står, men det er bare ikke hele sandheden. Regeringen smykker sig med, at de tiltag i den regionalpolitiske udvikling, som den har iværksat inden for de senere år, har været overvejende positive. Men hvad nytter det for de områder, redegørelsen viser ikke har haft en gunstig udvikling, når det er de samme områder, som inden for de sidste 20 år igen og igen er med.

Problemet for disse områder er jo langt fra løst. Det nytter ikke meget at lave en redegørelse, hvor en lang række kommunaløkonomiske

faktorer ikke indgår, bl.a. disponibel indkomst, overførselsindkomst, tilskud og udledning. Det giver ikke det rigtige billede af virkeligheden.

På ledighedsområdet medtages ledige, der har tilknytning til arbejdsformidlingen. Det er bare ikke et dækkende billede, idet ca. 75 pct. af de ledige kontanthjælpsmodtagere ikke er medtaget, skønt de indvirker betragteligt på den kommunale økonomi og indsats på området.

Der mangler endvidere en klar beskrivelse af flyttemønstre. Blandt andet har kommunerne på Lolland haft en nettotilflytning af personer på overførselsindkomster og en fraflytning af unge, hvilket giver vidtgående økonomiske og strukturelle problemer for kommunerne.

Redegørelsen konkluderer, at der er udkantsområder, hvor der er befolkningsmæssig og beskæftigelsesmæssig tilbagegang. Dem vil regeringen give en særlig opmærksomhed. Det lyder pænt, men SF synes ikke, opmærksomhed er nok. Der skal handles, og det skal være aktivt.

I rapporten om vurdering af regionale konsekvenser konkluderes det, at der kun i ret sparsomt omfang udarbejdes regionale konsekvensvurderinger, og når det sker, medinddrages de regionale hensyn først på et meget sent tidspunkt. SF har påtalt den mangel i adskillige år.

I statslige tiltag har det i årevis været helt naturligt at inddrage f.eks. miljøkonsekvenser og EU-bestemmelser. Hvorfor ikke også regionale konsekvenser? Det er uforståeligt, specielt når de får så store konsekvenser, som f.eks. kaserne- nedlæggelser, seminariedlæggelser osv. har for lokalområdet.

Det må være helt naturligt, at regionale hensyn medinddrages. Det er lige så naturligt, at der skal være ét ministerium, der har ansvaret for, at dette sker.

Det er da godt, at regeringen vil udarbejde en vejledning til samtlige ministerier om, at de regionale konsekvenser skal tages med i vurderingen, men der bør i sidste ende være én, der har ansvaret. Vi hilser det nye koordinationsudvalg velkommen. Vi synes, det er et skridt i den rigtige retning, men vi tror og synes altså, at det godt kunne blive bedre, og det vil vi gerne opfordre til at man arbejder videre med.

Vi synes i det hele taget godt, at man kan gøre det her lidt bedre. Derfor har vi også forhandlet et forslag til vedtagelse igennem, som jeg nu skal fremsætte. Vi har forhandlet med Socialdemokratiet, De Radikale og Enhedslisten om et forslag til vedtagelse, som opfordrer regeringen til en mere aktiv handling i regionalpolitikken.

Så jeg skal på vegne af Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Enhedslisten og SF fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

- »Folketinget tilslutter sig målsætningen om
- at sikre den danske befolkning gode og ligelige levevilkår, uanset hvor i landet man bor,
  - at alle områder af landet bliver attraktive områder for udvikling, bosætning og den økonomiske aktivitet, og
  - at den regionale udvikling på lang sigt fører til større lighed i service, beskæftigelse og økonomiske vilkår i regionerne.

Folketinget har noteret sig, at regeringen har nedsat et koordinerende ministerudvalg med erhvervsministeren som formand, som skal sikre det maksimale udbytte af de initiativer, som regeringen tager på det regionale område.

Folketinget har endvidere noteret sig, at indenrigsministeren skal være ansvarlig for indsamling og formidling af oplysninger om den regionale udvikling, herunder oplysninger om regionalpolitiske konsekvenser af statslige initiativer, således som det fremgår af den regionalpolitiske redegørelse.

Samtidig noterer Folketinget sig, at disse målsætninger ikke vil blive realiseret, medmindre der gøres en særlig og markant indsats i samarbejde med de egne, der er udsatte ifølge den regionalpolitiske redegørelse.

Idet Folketinget også henviser til vedtagelse fra F 40 den 23. marts 2001, opfordrer Folketinget regeringen til

- at fremlægge forslag, der kan gavne en social og økologisk bæredygtig udvikling af de udsatte områder,
- at redegøre for væsentlige regionalpolitiske konsekvenser ved forelæggelse af lovforslag,
- at orientere om resultaterne af den regionalpolitiske overvågning i de årlige regionalpolitiske redegørelser samt
- at forholde sig positivt og konstruktivt til forslag til udviklingstiltag fra de udsatte områder.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 78).

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se foran). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Jeg skal gøre opmærksom på, at afstemning udsættes til tirsdag i næste uge.

Så vil jeg tillade mig at gøre opmærksom på forretningsordenen for Folketinget, § 24, stk. 1, hvor der står, at under forhandling om en forespørgsel kan der fremsættes forslag til vedtagelse. »Et sådant forslag bør ikke være sammensat af mere end 150 ord ...«.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Der er jo mange gode ting i det forslag til vedtagelse, som hr. Kristen Touborg lige har fremsat på en række partiers vegne.

Men der er en enkelt formulering, hvis mening vi er nødt til at have analyseret nærmere. Det er nemlig den formulering, at regeringen skal fremsætte forslag, der kan gavne en social og økologisk bæredygtig udvikling af de udsatte områder.

Jeg har bestemt intet imod social og økologisk bæredygtig udvikling, i hele landet i øvrigt. Men hvordan skal det her opfattes? Betyder det, at Morsø Kommune, hvis borgmester for et øjeblik siden sad hernede, skal være sådan en slags naturreservat, man kan forestille sig beboet af mærkelige mennesker med ring i næsen, der lever af at dyrke biodynamiske grøntsager og lave uspiselig gedeost af egen avl osv.? Er det sådan noget, hr. Kristen Touborg forestiller sig?

Må jeg godt præcist få at vide: Hvad er det, der ligger bag de her ord?

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg skal for fuldstændighedens skyld gøre opmærksom på, at afstemning om fremsatte forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 17. april 2001, altså tirsdag efter påske.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Så er det sat på plads.

Det, der bringer mig op på talerstolen, er sådan set hr. Touborgs indlæg. Jeg har et spørgsmål i den anledning. Jeg forstår ikke, at det forslag til vedtagelse, som hr. Touborg læste op, ikke kunne have været koordineret med det andet forslag til vedtagelse, der blev fremsat, således at der havde været et fælles forslag til vedtagelse. Og som hr. Kirkegaard var inde på det, er den eneste forskel på forslagene til vedtagelse jo reelt det om det økologiske.

Men mit konkrete spørgsmål til hr. Touborg angår – og det var en vigtig del af hr. Touborgs

tale – at alt det regionalpolitiske samarbejde blev samlet i ét ministerium. Jeg ved da godt, at vi i dag ser indenrigsministeren sidde nede på stolen, men når det kører i den praktiske hverdag, er der en stribe af ministerier, der er indblandet i alt det her.

Der kunne jeg have ønsket mig, at hr. Touborg havde stillet som betingelse til regeringen for at gå med i et forslag til vedtagelse, at der nøjagtig blev indsat en pind i forslaget til vedtagelse om det, som var essensen i hr. Touborgs tale, nemlig at alt regionalpolitisk arbejde foregår i ét ministerium, og hvis det ministerium har brug for noget hjælp her og dér, så kan de bare søge det internt. Det synes jeg havde været et positivt signal.

Så tror jeg i øvrigt, at vi kan få en ganske udmærket debat i dag. Det er der lagt op til på sådan en skøn fredag, hvor solen skinner.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg tror faktisk ikke, solen bliver ved med at skinne, men det er forhåbentlig ikke på grund af vores debat.

Jeg vil spørge, om hr. Touborg kan bekræfte, at vi nu har fået byttet det ud, som var i de fem partiers forslag, som jeg fremsatte, nemlig den her meget operative ansvarsplacering; at holde øje med, at alle relevante tiltag bliver vurderet, og at regeringen skal vurdere nødvendigheden af at iværksætte afbødende initiativer.

Det har vi nu fået byttet ud til fordel for en sætning om en social og økologisk bæredygtig udvikling. Det er faktisk den reelle forskel på de to vedtagelser.

Kan hr. Kristen Touborg bekræfte det?

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Først vil jeg give hr. Knud Erik Kirkegaard en konkretisering af, hvad økologisk bæredygtighed er. Det er i al fald for mig ikke en forudsætning, at folk i sådan et område skal have ring i næsen. Det kan jeg med hundrede procents sikkerhed stå inde for.

Både Kristeligt Folkeparti og Dansk Folkepartis ordførere spørger til, hvorfor vi ikke kunne lave et fælles forslag til vedtagelse, og hvad forskellen er mellem dem. Der er jo ikke stort andet at sige til det, end at der har været forhandlinger mellem partierne, og det er der en del partier, der er gået ind i, men man kunne åbenbart ikke finde sammen om at lave det sam-

me forslag til vedtagelse. Derfor ender det med, at vi kommer med to. Det er vel den mest logiske forklaring, der kan gives på det.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Det minder jo mest om en række opponenter til det lange forslag til vedtagelse. Men der er to ting, som jeg godt vil have svar på af hr. Kristen Touborg.

For det første: Når vi begynder at tale om bæredygtighed, er det så ikke en lidt indsnævret, dansk opfattelse af bæredygtighed sammenlignet med den egentlige definition på bæredygtighed, nemlig at den ud over miljø indebærer økonomi og sociale forhold, altså den egentlige FN-definition? Er den virkelig ikke i regionaldebatten noget af essensen, nemlig at bæredygtighed består i økonomi og dermed beskæftigelse? Det er den ene del af bæredygtigheden, som nok er den, vi i virkeligheden først og fremmest skal drøfte her.

Så en anden ting: Er hr. Touborg ikke bekymret over, at det forslag ikke i den grad fokuserer på det samlede ansvar og koordinering af de her statslige tiltag? Er det ikke det, der i virkeligheden er humlen i det og det allerstørste problem?

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg kan konstatere, at det eneste, hr. Touborg kunne oplyse om den formulering i forslaget til vedtagelse, var, at der ikke ville blive stillet krav om, at beboerne i det pågældende område skulle have ring i næsen. Tak for den oplysning. Så er vi da så kloge. Men spøg til side, vil jeg sige til hr. Kristen Touborg.

Det, jeg frygter, er, at de udsatte områder, efter det, som hr. Touborg her har lagt op til, får nogle projekter, der ikke rigtig er nogen økonomisk kraft i, og som der ikke er nogen økonomisk udvikling i, der kan løfte regionen ud af den stagnation, som nogle regioner eller områder er i eller kan komme i. Det er min virkelige frygt ved den formulering. Hvordan vil hr. Touborg overbevise mig og andre om, at det ikke er dét, lige præcis dét, der vil ske som følge af den formulering?

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil sige, at jeg synes, at hr. Knud Erik Kirkegaard læser det fremsatte forslag til vedtagelse, som Fanden læser Bibelen.

Der står i pinden, »at fremlægge forslag, der kan gavne en social og økologisk bæredygtig udvikling af de udsatte områder«, og det betyder selvfølgelig, at hvis man står med forskellige projekter, så skal det, der kan gavne den sociale og økologiske udvikling, have en førsteprioritet frem for andre muligheder. Det er klart nok. Det synes jeg ikke der kan være problemer i.

Lad mig så sige om det med at få det koordineret med et andet forslag til vedtagelse, at det da er helt klart, at Kristeligt Folkeparti ikke ønskede at forhandle med regeringspartierne om det her, før Kristeligt Folkeparti havde lavet en aftale med et flertal af partier i Folketinget og dermed i virkeligheden ville overflødig gøre forhandlingerne med regeringspartierne.

Det er rigtigt, at jeg sendte et tidligt udkast til forslag til vedtagelse til Kristeligt Folkeparti. Jeg bad dem om at forholde sig til det. Jeg bad om, at vi sammen tog en drøftelse af det. Det ønskede Kristeligt Folkeparti ikke. De ønskede at gå uden om regeringspartierne.

Det er selvfølgelig baggrunden for, at vi så måtte optage forhandlinger med andre partier, herunder selvfølgelig med SF og Enhedslisten, som så tilsluttede sig det, vi kunne blive enige om, altså et udkast til vedtagelse.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Så er det hr. Kristen Touborg. Jeg gør opmærksom på, at det er korte bemærkninger til hr. Kristen Touborg.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

To spørgsmål har været inde omkring det, at jeg siger, at vi gerne ser, at de regionalpolitiske hensyn og ansvaret er i ét ministerium. Til det skal jeg sige, at det er SF's holdning. Det vil vi gerne, men vi har ikke kunnet komme igennem med det på nuværende tidspunkt. Men vi kommer et stykke ad vejen her, og det var det, det var politisk opnåeligt. Det er vel nok sådan juridisk set, at det ikke er noget, Folketinget kan pålægge en regering, sådan som jeg har forstået det, men vi kan jo drøfte hen ad vejen, hvordan det er.

Omkring det bæredygtige: For mig at se er det altså meget indlysende, hvad der står i forslaget til vedtagelse. Det burde ikke være særlig svært at se, hvad det er, så der behøves ikke mange konkretiseringer af dét. Der er mange ting, der indgår i det at være økologisk bæredygtig. Det indgår der mange ting i, også økonomi. Derfor

er det sådan set et rigtig godt ord at sætte ind, for det er så bredt og så dækkende.

Hvorvidt jeg kan overbevise den konservative ordfører om det, vil jeg tvivle på. Der kan jo være uoverkommelige opgaver.

(Kort bemærkning).

Helge Bo Jensen (EL):

Jeg synes selvfølgelig, det er glædeligt, at det, der tilsyneladende er forskellen på linjen, netop koncentrerer sig om formuleringerne om bæredygtighed. Men jeg kan ikke helt forstå synspunktet, for udgangspunktet er jo, at der er nogle regionale uligheder, og en måde at komme ud over regionale uligheder på er jo at skabe bæredygtige lokalsamfund. Men til bæredygtighed hører der andet end økonomi, og jeg synes, det er lidt absurd, at De Konservative og måske også andre åbenbart er så fokuserede på økonomi, at det er det eneste, man overhovedet er i stand til at tænke på.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Så gentager jeg endnu en gang, og det er sidste gang, at de korte bemærkninger her er til hr. Kristen Touborg.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg er ikke i tvivl om, at hr. Kristen Touborg mener, at vi skal have en bæredygtig og økologisk udvikling i hele landet, men hvorfor skal det stå specielt i en vedtagelse om den regionale udvikling?

Jeg ønsker i høj grad en bæredygtig udvikling i hele landet, også selv om den vil give – og det tror jeg den vil, hvis vi tager konsekvenserne af den – en svagere økonomisk udvikling. Men hvorfor skal det så specielt være de samfund, de områder af landet, som i forvejen har en svag økonomisk udvikling, der først og fremmest også skal bære ansvaret for at lave en bæredygtig økologisk udvikling? Det er det, jeg ikke forstår. Jeg mener i høj grad, at vi kunne foreslå en vedtagelse, som sikrer en bæredygtig udvikling i hele landet, og det vil regeringspartierne i øvrigt gerne, ved jeg. Men at det specielt skal være i de svage områder, forstår jeg ikke.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg kan såmænd godt forstå, at Folketingets medlemmer koncentrerer deres bemærkninger om det væsentligste indlæg, nemlig det, jeg kom

med. Men vi bliver nødt til at overholde forretningsordenen, det tror jeg formanden vil sætte meget stor pris på.

Jeg synes, hr. Ole M. Nielsen var inde på det helt principielle i det spørgsmål, som jeg rejste i min første korte bemærkning. Jeg tror, det er 19 projekter i forbindelse med den jysk-fynske erhvervsredegørelse, som også ministeren har taget positivt til sig, og jeg håber da meget, at man kan sige om samtlige disse projekter, at her er der tale om en både socialt og økologisk bæredygtig udvikling.

Men det, der er min pointe, er, at når man specielt nævner de udsatte områder, vil man se lige præcis den skævvridning, hr. Ole M. Nielsen var inde på. Der vil være lidt svagere økonomisk bærekraft i de projekter end i de andre, og det ville være kolossalt synd for de udsatte områder, hvis skævvridningen på den måde skulle blive endnu større.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil gerne svare både Kristeligt Folkepartis og De Konservatives ordfører under ét.

Spørgsmålet går på det at være bæredygtig: Indebærer en økologisk bæredygtig udvikling en begrænsning? Ja, det tror jeg godt kan lade sig gøre, og jeg vil gerne give Folketinget et eksempel på det, som er utrolig indlysende. Det viser, at det ikke kun handler om økonomi, at det ikke handler om, at uanset hvad konsekvenserne er, så er det ligegyldigt, hvordan økologien har det, bare der er økonomi i tingene.

Mit eksempel er såmænd hjemme fra nabo kommunen. I 1950'erne blev der givet egnsudviklingsstøtte til et ganske bestemt projekt i et udkantsområde, hvor der var stor arbejdsløshed og stor social nød, men hvor økologien havde det meget godt indtil det tidspunkt. Det er Cheminova, jeg snakker om. Det har vi faktisk bøvl med lige siden. Pengene var der, men der kom også nogle økologiske konsekvenser af det egnsudviklingsprojekt, og det er sådanne ting, jeg i hvert fald ikke har lyst til at få gentaget.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Ja, det er der jo ikke nogen af os, der har lyst til at gentage. Men det, jeg spurgte om tidligere og ikke fik et klart svar på, var, om begrebet bæredygtighed ikke trænger til en udvidelse i forhold til den snævre danske forståelse af bæredygtighed og den måde, det anvendes på. Bære-

dygtighed går i egentlig forstand ifølge FN-definitionen på miljø, økonomi og sociale forhold, herunder beskæftigelse, og det er i den brede sammenhæng, det skal ses. Indsnævringen kan være farlig for yderområderne.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Ja, hr. Touborgs eksempel med Cheminova er jo fuldstændig rigtigt og godt, men det er bare alt for gammelt. Det kan ikke bruges længere, for vi har jo forhindret ved masser af anden lovgivning, at en sådan fabrik kunne oprettes i Thybørn eller ved Harboøre Tange i dag. Det kan ikke lade sig gøre i dag, det er vi da heldigvis blevet for kloge til. Dengang var man så knap så kloge og måske nok så sultne, som man er i dag, og derfor lod det sig gøre. Men det vil ikke kunne lade sig gøre i dag.

Det er på det område, hvor vi i Kristeligt Folkeparti måske støtter regeringspartierne og venstre side af Folketinget mest. Man kan formulere det på den måde, at her ønsker vi at løsrive den økonomiske udvikling fra en stadig øget belastning, hvor der på andre politikområder typisk kræves sammenhæng mellem de to udviklinger. Men det er jo netop på andre områder, vi skal beskæftige os med det, det hører ikke hjemme her.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Først til hr. Ebbe Kalnæs: Jeg mener sådan set, jeg har svaret på hr. Ebbe Kalnæs' spørgsmål én gang.

Der er mange forhold, der indgår i det at være økologisk bæredygtig. Det er bl.a. også at være socialt bæredygtig, så i virkeligheden finder jeg, at eksemplerne, som hr. Ebbe Kalnæs trækker op, er meget fint dækket af det. Naturligvis har det også noget med økonomi at gøre, men det er altså ikke kun økonomi.

Når hr. Ole M. Nielsen finder, at mit eksempel med Cheminova er for gammelt, kan jeg meddele hr. Ole M. Nielsen, at det jo ikke er ældre, end at vi i går fik indført fiskeforbud på grund af Cheminova. Konsekvenserne af beslutningen er i hvert fald ikke blevet for gamle endnu, så den ende er der i hvert fald. Men jeg må lige sige, at skal vi have nyere eksempler, kunne det være kæmpemæssige industrier og svinefarme, der dominerer et helt område. Hvis vi ikke sikrer, at sådanne kolossale industriproduktioner ikke fuldstændig kan dominere et område, er der

simpelt hen nogle ender, vi ikke har tilstrækkeligt styr på, og det er bl.a. sådan noget, der tænkes på.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. Klaus Hækkerup som ordfører.

Klaus Hækkerup (S):

Vi har nu haft 8 års økonomisk vækst under den socialdemokratisk ledede regering. Arbejdsløsheden er lavere, indkomsterne højere og de regionaløkonomiske forskelle mindre – langt mindre – end under den borgerlige regering. Alle dele af landet har fået glæde af den økonomiske vækst, nogle selvfølgelig mere end andre, men alle har fået glæde af den.

Vi er nu i denne udvikling nået til det punkt, hvor flaskehalsene begynder at melde sig, og hvor yderligere fremgang i beskæftigelse og yderligere fremgang i indkomster forudsætter, at vi har en nøjere regional tilpasning, og den første store opgave, vi står over for, er derfor, at den fortsatte udvikling tilpasses de konkrete regionale forhold. I hver enkelt region skal vi gøre os klart: Hvad er regionens stærke side, og hvad er regionens svage side? Hvor er dens muligheder, og hvor er dens begrænsninger? Hvor er der mangel på arbejdskraft, og hvor er der arbejdsløshed? Herudfra skal der igangsættes nye konkrete initiativer til fortsat fremgang og velfærd i området.

Jeg vil også gerne understrege, at efter vores opfattelse er det vigtigt, at disse initiativer kommer fra lokalt hold. Vi skal bygge på lokalt engagement og regionalt engagement og ansvar, men med globaliseringen er det imidlertid nødvendigt, at staten går ind som en aktiv medspiller. Det er den eneste måde, hvorpå vi kan opnå maksimalt udnytte af de udviklingsmuligheder, vi har i kraft af både vores erhvervslivs karakter og af den meget flotte forskningsindsats, vi har gjort og gør i Danmark.

Hovedstadsredegørelsen var det første skridt i regeringens erhvervspolitiske fokus på regionalpolitikken. Den er nu fulgt op af den jyskfynske redegørelse, og i sidste uge samedes 700 aktive erhvervsfolk, kommunal- og amtsfolk, forskere og undervisere og mange, mange flere fra det jysk-fynske område, dels for at præsentere regeringens 26 initiativer til opfølgning af den jysk-fynske redegørelse, dels for at drøfte projekterne, herunder selvfølgelig også statens deltagelse. Et meget, meget fint og flot resultat.

Lad mig også nævne Projekt Digitalt Bornholm som et andet godt eksempel på regeringens indsats. I december 2000 afsatte regeringen 56 mio. kr. til iværksættelse af projektet, herunder videreførelse af Bornholms Forskningscenter i perioden fra år 2000 til og med 2006. Endelig vil jeg sige, at det er overordentlig tilfredsstillende, at Vestsjællands og Storstrøms Amter nu også får gennemanalyseret deres styrkepositioner, som det netop er aftalt mellem amtsborgmestrene i disse to amter og erhvervsministeren.

Hermed er der altså gode, regionale initiativer i gang over hele Danmark for at fremme den regionale udvikling og for at følge op på de 17 tiltag, regeringen tog bare sidste år for at fremme den regionale udvikling. De 17 tiltag står nævnt i den regionalpolitiske redegørelse.

Den anden store opgave er de områder af landet, der gennem en lang periode har været og fortsat er præget af faldende befolkningstal, lav indkomstudvikling, kun lav stigning i indkomsterne og høj arbejdsløshed eller mangel på arbejdspladser. Det drejer sig, som også indenrigsministeren var inde på, især om Bornholm, Lolland-Falster, Langeland, Ærø, enkelte andre områder i landet og så godt som alle vore små øer. I de områder kan der let brede sig en følelse af magtesløshed og en stemning af håbløshed. Hvordan får man vendt udviklingen i de områder?

Det er selvfølgelig specielt i disse områder, at der skal gøres en særlig indsats for at vende udviklingen. Her må staten spille en mere aktiv rolle, sådan som det sker og fortsat skal ske med den EU-relaterede indsats, altså det, vi betegner som Mål 2-områder, LEADER-samarbejde m.v. Jeg vil også godt fremhæve den undersøgelse af årsagerne til og påvirkningsmulighederne af indkomst og beskæftigelse i de udsatte områder, som Indenrigsministeriet allerede har sat i gang. Den vil blive videreført, og vi vil i Folketinget få et bedre beslutnings- og debatgrundlag med henblik på at kunne forstærke indsatsen i disse områder.

Det kommunale udligningssystem har allerede været nævnt her i debatten og i den offentlige debat om redegørelserne. Her er argumenterne gået to veje: Nogle siger, at der udlignes for meget; at pengene fra de andre kommuner blot er en sovepude og svækker tilskyndelsen til selv at sætte noget i gang i de områder, der modtager udligningstilskud. Andre siger, at der udlignes alt for lidt; at det er umuligt at sætte en udvik-

ling i gang uden betydelige tilførsler af midler udefra.

Jeg tror, der er noget om begge argumenter, og derfor skal vi fortsat have et udligningsssystem, der ikke graver dybe skel mellem rige og fattige områder i Danmark, men tværtimod udligner dem. Men vi skal også sikre, at de tilskud og midler, der tilføres de hårdest ramte udkantsområder, bliver afsat til en selvstændig, bæredygtig udvikling.

Som en helt konkret mulighed, vil jeg pege på, at der for øjeblikket er et loft på 10 mio. kr. for kommunernes mulighed for at indgå i et samarbejde med det private erhvervsliv om at danne selvstændige aktieselskaber med henblik på at fange den lokale beskæftigelse og vende udviklingen. Fra Socialdemokratiets side ser vi gerne det loft forhøjet til 15 eller 20 mio. kr.

Hvad kan vi mere præcist gøre fra centralt hold? Ja, for det første kan vi forstærke opmærksomheden og indsatsen, sådan som den regionalpolitiske redegørelse meget fint lægger op til, og som den også gjorde sidste år, og for det andet kan vi følge op med en effektiv evaluering af de allerede gennemførte projekter for at få belyst: Hvad er det egentlig, der gavner? Hvor er det egentlig, at de midler, vi tilfører områderne, giver anledning til vækst? Og hvor er det, at de midler, vi tilfører områderne, ikke afspejler sig i nogen vækst?

For det tredje kan vi fremme samarbejdet mellem det private erhvervsliv og lokale myndigheder om at fastholde og starte nye arbejdspladser, selvfølgelig specielt i de udsatte områder, og for det fjerde kan vi opfordre regeringen til at iværksætte forsøg med fjernarbejdspladser. Jeg var inde på det allerede i min tale den 23. marts, da vi behandlede forespørgsel nr. F 40. Den digitale udvikling og regeringens oplæg til at sikre alle adgang til bredbåndnettet på rimelige økonomiske og tekniske vilkår er selvfølgelig en ny mulighed, der skal udnyttes, og det kan vi opfordre regeringen til at arbejde videre med.

Endelig kan vi for det femte udvide kommunernes adgang til sammen med private virksomheder at danne private aktieselskaber, som jeg var inde på før.

Vi ønsker i Socialdemokratiet en regional udvikling, som er tilpasset efter hver enkelt regions egne forhold. Vi ønsker gennem en fælles kommunal, regional og statslig indsats at vende udviklingen i områder præget af stilstand og tilbagegang. Vi ønsker at udvide kommunernes mu-

ligheder for engagement med det lokale erhvervsliv. Vi ønsker forsøg med statslige fjernarbejdspladser, og vi ønsker vækst i arbejdspladser og beskæftigelse i stedet for vækst i de kommunale udligningstilskud. Det er målsætninger, der alle sammen vil være til gavn for samtlige borgere i Danmark, ikke mindst i de udsatte områder.

Lad mig så sige om vedtagelserne, at vi står selvfølgelig bag den vedtagelse, vi har forhandlet os frem til sammen med SF, Enhedslisten og Det Radikale Venstre. Vi finder, det er en god vedtagelse, fordi den præciserer, at der er områder i Danmark, der specielt trænger til en særlig indsats, at der her må gøres noget helt specielt, og vi er glade for, at den indsats først og fremmest er forankret under indenrigsministerens ledelse.

Jeg vil slutte med at sige, at jeg synes, det også er en god regionalpolitisk redegørelse, vi har fået i år. Den åbner mange muligheder, og den trækker mange perspektiver op. Udviklingen må vise, hvordan vi, Folketinget og regeringen, får håndteret og udnyttet de muligheder, der er, men vigtigst er selvfølgelig, at vi følger op på, at det også bliver til andet end ord i denne Folketingssal, at det også bliver til gavn og glæde for den befolkning, der lever i de udsatte områder.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Det, der bringer mig herop, er indledningen til den socialdemokratiske ordførers tale, som fokuserede meget på de sidste 8 års gunstige økonomiske udvikling, som jeg i øvrigt er enig i.

Jeg er også enig i, at udgangspunktet var vanskeligt, da man startede, men det ville klæde en lille smule med en erkendelse af, at man lidt for længe har glemt at få koordineret arbejdet og udviklingen med de ting, vi drøfter i dag. Der har manglet overordnet koordination mellem ministerier og styrelser osv., så det er gået galt gang på gang, og uden at bryde reglerne tror jeg godt, jeg kan sige, at i et samråd med statsministeren var det også statsministerens klare erkendelse. Han var meget imødekomende, og det var formentlig også en af årsagerne til, at regeringen nedsatte et udvalg

Jeg synes, det ville være klædeligt at erkende, at der er sket nogle kiks i koordineringen, når problemerne skulle løses, men at man nu er i gang med at rette det op sammen med et bredt flertal i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg vil kommentere en bemærkning af hr. Klaus Hækkerup, som kom i en kort bemærkning til hr. Kristen Touborg om forhandlingsforløbet omkring vedtagelsen.

Det er fuldstændig rigtigt, at hr. Klaus Hækkerup og jeg havde en korrespondance om et forslag til vedtagelse. Det kom sig af, at nu har regeringen tre gange på 2 år ved en debat om disse emner måttet konstatere, at der kunne samles et flertal uden om regeringen, og så tilsluttede regeringen sig nødtvungent de forslag til vedtagelse, som vi fremsatte.

Jeg kan godt forstå, at en regering ikke synes, det er behageligt, og ikke kan blive ved med det, og derfor var hr. Klaus Hækkerup på forkant denne gang og kom med et forslag til vedtagelse. Jeg trak den et par dage med at melde tilbage af den enkle grund, at jeg nu tre gange har haft tilslutning fra hele den borgerlige fløj plus SF, og derfor følte jeg selvfølgelig en forpligtelse til at kommunikere med de partier, som plejer at bakke mig op i de sager, inden jeg meldte tilbage til hr. Klaus Hækkerup, og det har hr. Klaus Hækkerup så opfattet negativt. Men det er forløbet, som det er, så der er ikke noget forkert i det.

(Kort bemærkning).

Harald Kjøller (V):

Hr. Klaus Hækkerup nævnte, at de regionale forskelle var blevet mindre i perioden, men det er ikke rigtigt.

Hr. Klaus Hækkerup nævnte også udlignings-systemet: om der var brug for det eller ej. Men skal lige huske, at i den årrække, der er gået, hvor det kommunale tilskudsbeløb er steget fra 15 mia. kr., er de svage områder blevet ringere og ringere stillet på grund af udligningssystemet, og så skal man også tage højde for hovedstadsudligningen, der følger bagefter. Det er derfor, nogle føler, der bliver en skævhed. Men de svage områder er blevet ringere stillet, jo større det kommunale tilskud er blevet. Det skal man lige have for øje, for her trænges der til en reform.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Hr. Ebbe Kalnæs spørger, om det ikke ville klæde mig at erkende, at man tidligere har glemt at koordinere udviklingen. Jo, jeg hører til dem, der personlig gerne havde set en stærkere koordinering på et tidligere tidspunkt. Men jeg vil

godt sige, at det er nu også svært at koordinere med hr. Ebbe Kalnæs' partifælle, når man sætter sig sammen med repræsentanter for de andre partierovre i Forsvarsministeriet og aftaler et forsvarsforlig.

På samme måde er det jo svært, når der på andre områder aftales forlig, at koordinere tingene, og det skal vi blive bedre til, både regeringen og de politiske partier. I den forhandlingsproces, der fører frem til, at man indgår den slags forlig, der har regionalpolitisk betydning, skal vi alle sammen blive bedre til at sørge for at inddrage det aspekt i overvejelserne.

Jeg vil godt sige til hr. Ole M. Nielsen, at den fremstilling; hr. Ole M. Nielsen gjorde, stort set er korrekt. Jeg afleverede meget tidligt forrige torsdag vores udkast til forslag til vedtagelse, og jeg havde forventet, at vi kunne tage en åben og bred dialog om det. Men i stedet forsøgte hr. Ole M. Nielsen at samle et flertal uden om regeringen, sådan som han også beskrev. Jeg kunne ikke engang få at vide, hvad der lå på bordet, om det var noget, vi eventuelt kunne gå ind i en konstruktiv dialog om, og derfor var jeg selvfølgelig nødt til at prøve at se, om jeg kunne samle et flertal. Det gjorde jeg så, og det lykkedes.

Havde vi måttet se Kristeligt Folkepartis forslag, er jeg lige ved at tro, at vi kunne have lavet en vedtagelse i dag, der kunne have samlet samtlige Folketingets partier, og derfor synes jeg, det er ærgerligt, at hr. Ole M. Nielsen var så firkantet i forhandlingerne.

Så vil jeg godt sige til hr. Harald Kjøller: Det, jeg måler uligheden på, er den del af udligningsordningen, der siger, at vi tager fra de rige kommuner og giver til de fattige, altså det beløb, der over indkomstudligningen flyttes fra de rige kommuner til de fattige. Ser jeg på den samlede sum af det beløb, der er flyttet, har det været faldende gennem de senere år, og det er for mig den bedste indikator på, at der er sket en udjævning af udligningen.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Det, der bringer mig herop, er, at jeg noterede et par ting ned fra hr. Klaus Hækkerups tale, som egentlig forundrede mig lidt.

En ting var i hvert fald rigtig, og det var, at problemerne skal løses via lokalt engagement. Men det er jo ikke alene gjort ved lokalt engagement, og det er derfor, vi her i dag i Folketinget drøfter de problemer for at se, hvad staten kan

bidrage med, så vi får en ligelig regionalpolitisk udvikling.

Jeg noterede ned, at der blev nævnt faldende befolkningstal. Det hænger jo sammen med manglende arbejdspladser, og de arbejdspladser skal vi så bidrage til at skaffe derud, så befolkningstallet kan komme op igen. Men det var ligesom kun nogle konstateringer, der kom ligesom ikke nogen løsninger, og hr. Klaus Hækkerup skulle vel sætte ord på, hvad han rent faktisk vil gøre for at bringe befolkningstallet op i de områder, hvor befolkningstallet falder.

Vedrørende udligningsordningerne mener jeg ikke, det er dem, der skal løse de regionalpolitiske problemer. De må ordnes på en helt anden måde, men det lader jeg ligge for i dag eller tager det måske op ved en senere lejlighed i debatten.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Ja, forløbet i forhandlinger om vedtagelse kan jeg også kun beklage.

Hr. Klaus Hækkerup nævnte i sin ordførertale eksempler på alle regeringens gode gerninger, bl.a. hvor mange penge man har pumpet i et projekt eller to på Bornholm. Nu er Bornholm jo netop et skoleeksempel på de fejl, man har lavet, og det er derfor, denne debat er så vigtig i erkendelse af, at vi skal gøre tingene og overveje konsekvenserne på en anden måde.

På Bornholm nedlagde man kasernen, og forsvarsministeren sagde i forbindelse med forsvarsforliget for 2-3 år siden, at ved beslutning om, hvilke kaserne der skal nedlægges, kan der ikke tages lokale beskæftigelsesmæssige hensyn. Det er noget af det værste sludder, der er sagt i hele den debatten. Man nedlægger noget, som havde en naturlig grobund, og som lige så godt kunne ligge på Bornholm som et andet sted, og så pumper man masser af millioner i projekter, der virkelig døjer med at finde fodfæste, fordi der ikke er nogen naturlig forudsætning og baggrund for tingene på Bornholm. Nogle af dem skal nok lykkes på sigt, og nogle kunne lykkes, hvis man havde lidt mere tålmodighed. Men det var da lidt bedre at plante nogle ting, inden man rykker de planter op, som er godt rodfæstet. Det er netop derfor, vi trænger sådan til denne debat for at nå til den erkendelse, som jeg synes er rigtig godt på vej.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Nu havde jeg ikke tænkt mig at gå i detaljer, men hr. Klaus Hækkerup taler selv om forsvarsforlig i denne sammenhæng, som reelt intet har med et forsvarsforlig at gøre, for her lægger man nogle rammer.

Men det mest fantastiske bevis på, hvor galt det kan gå, er, at fødevareministerens Fiskeridirektorat lægger Nordsøen øde 10 dage om måneden. Så må vi da lave et lovforslag om, at der ikke må ske ulykker i de 10 dage, vil jeg tro. Samtidig flytter man en helikopter og en række andre ting, og man har ikke talt med Redningsrådet, som findes, men aldrig har været indkaldt, og når forsvarsministeren bliver spurgt, om han har hørt, at Nordsøen er lagt øde i 10 dage, og det ligger i hans ressort at give assistance, når det går galt, har han kun det svar: Ingen kommentarer! Alle styrelser og alle deres forgreninger i staten undlader fuldkommen at tale sammen, og det er jo dét, der er humlen i det.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Lad mig først sige til hr. Poul Nødgaard, som siger, at det ikke er nok med et lokalt engagement, og synes, at jeg ikke nævnte staten: Jo, jeg nævnte staten meget, netop for at få staten ind i det globaliseringsperspektiv, som den internationale udvikling tegner for os. Ingen kommune og ingen region i Danmark er stor nok til selv at kunne løfte opgaverne effektivt i den internationale konkurrence, det er præcis derfor, staten skal ind, og det var præcis derfor, jeg endda indtil flere gange nævnte staten i mit indlæg. Så jeg tror ikke, vi er uenige på noget område her.

Hr. Ole M. Nielsen siger, at jeg nævnte alle regeringens gode gerninger. Til det vil jeg sige, at det er en misforståelse, for det tillod 10 minutters taletid ikke. Men jeg gør gerne en anden gang en stor og behjertet indsats for at prøve at se, om jeg på 10 minutter kan nå at remse dem alle sammen op.

Så nævnte hr. Ole M. Nielsen, at Bornholm er et eksempel på de fejl, man har lavet, og nævner, at der skal tages lokale beskæftigeshensyn. Ja, men vi står jo med en principiel afvejning, og den kommer vi selvfølgelig også til at forholde os til i Folketinget fremover, nemlig på den ene side hensynet til stordriftsfordele – det at indrette i dette tilfælde forsvaret så effektivt som muligt – og på den anden side, at vi gerne vil varetage andre hensyn, i dette tilfælde altså en regio-

nal udvikling på Bornholm. Det er den afvejning, vi kommer til at foretage, og det skal vi selvfølgelig ikke være blinde for. Men vi skal holde fast i, at når vores partifæller sidder og forhandler konkrete forlig om f.eks. uddannelsesinstitutioner, er det vigtigt, at vi sikrer, at de også har den regionale udvikling for øje.

Lad mig så i øvrigt nævne Bornholm igen. Her har staten jo netop, inden det gik galt, indsat en hurtigfærge, så transporttiden til Bornholm fra København nu er som transporttiden fra København til Århus. Det er dog en ganske særlig fantastisk ligestilling, Bornholm her får med den øvrige del af landet.

Så nævnte Ebbe Kalnæs ...

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Hr.!

Klaus Hækkerup (S):

... hr. Ebbe Kalnæs forsvarsforliget og sagde, at det var nogle rammer. Der må jeg altså korrigere: I forbindelse med forsvarsforliget sad man meget nøjagtigt og aftalte, hvilke kaserner der skulle lukkes hvor, og jeg kan hilse og sige, at mine kolleger valgt i hovedstadsområdet bestemt har observeret, at vi har fået lov at holde for også ved denne lejlighed.

(Kort bemærkning).

Harald Kjøller (V):

Jeg kan da bekræfte hr. Klaus Hækkerups udtalelser om hurtigfærgen. Den er Bornholm meget glad for, og transporttiden er også blevet nedsat. Det, vi nu mangler, er at blive prismæssigt ligestillet, sådan at landsdelen – eller øen – har råd til at bruge den i nødvendigt omfang.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg vil gerne sige til Socialdemokratiets ordfører, at implementeringen af helikopterplaceringen – det er i øvrigt en helikopter, som har over 600 operationer, og 6 eller 8 af dem er militære, som skal koordineres med redningsberedskabet – jo ikke blev aftalt i detaljer i noget forsvarsforlig. Der er tale om mangel på koordination efterfølgende, da man skruede ordningen sammen.

Jeg kan da komme med en oplysning, som jeg synes er vigtig i den her sammenhæng, når man diskuterer kaserner og Bornholm: På netop Bornholm var der en reduktion på kasernen, men det er vel det eneste sted, hvor der virkelig blev taget regionale hensyn, da man skulle ned-

lægge kaserner – reelle regionale hensyn. Det synes jeg vi skal glæde os over alle sammen.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jo, jo. Jeg vil nu sige til hr. Harald Kjøller, at hvis vi skal til at sikre, at det er lige billigt at komme til alle dele af landet, tror jeg, vi får en stor opgave, der ligger uden for denne regionalpolitiske debat; det tror jeg faktisk vi må overlade til en trafikpolitisk debat.

Til hr. Ebbe Kalnæs vil jeg sige: Det kan godt ske, at vi taler lidt forbi hinanden i denne her debat. Hr. Ebbe Kalnæs taler om placeringen af helikopterne. Jeg kan godt huske, at der på et tidspunkt var nogle forskydninger inden for beredskabet, som vi også havde statsministeren i samråd om, der måske – måske, siger jeg – ikke virkede helt hensigtsmæssige.

Vedrørende spørgsmålet om fortsat placering af soldater på Bornholm vil jeg sige: Jamen det er jo selvfølgelig også her en afvejning. Hvis man havde tillagt de regionale hensyn endnu større betydning, havde der været en større styrke placeret på Bornholm, og hvis man havde tillagt dem mindre betydning, havde der slet ikke været noget tilbage.

Så jeg vil sige, at her er det jo også en afvejning, og det er præcis det – som jeg sagde tidligere – vi også kommer til at forholde os til i dette Folketing i den fortsatte debat.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. Harald Kjøller som ordfører.

Harald Kjøller (V):

Regeringens regionalpolitiske redegørelse for 2001 er ligesom forrige år svær at være uenig i. Der er mange gode hensigts erklæringer og gode intentioner for de danske regioner, og det kan vel de fleste partier i Folketinget tilslutte sig.

Også overvågning og øget økonomisk vækst i de betrængte yderområder er gode mål, men de kræver en effektiv og konkret indsats for at lykkes.

Udvalgsarbejde og redegørelser er nødvendigt, men hvis det virkelig skal ændre noget ved den nuværende situation, kræver det helt anderledes håndfaste initiativer.

Så nævnte indenrigsministeren i forbindelse med redegørelsen de 61 mio. kr., der er i pulje, og de blev nævnt som en udviklingsmulighed for de svage områder. De hører til et udlignings-system og en kompensation for andre ting og

kan dermed ikke betegnes som udviklingsmidler.

Regeringen har så besluttet at nedsætte et regionalpolitisk koordinationsudvalg med erhvervsministeren som formand. Det er tilsyneladende et positivt tiltag, og det må vi så håbe at der er realiteter bag ved. Hidtil har der været for mange eksempler, der har trukket den anden vej, og der har været for megen god tale og for lidt konkret handling.

Der er altid for mange dispositioner og tiltag, som har haft den konsekvens, at de svage områder er blevet yderligere svækket og de stærke yderligere styrket. Diskussionen for en uge siden om udflytning af de statslige arbejdspladser var et godt eksempel på denne udvikling.

Problematikken er den samme i dag. Der er behov for en helhedspolitik, hvor alle ministerier taler sammen, så man ikke med den ene hånd nedlægger eller afviser tiltag, mens man med den anden har nogle positive tiltag. Det er meget frustrerende i yderområder på den ene side at mærke velvilje og interesse fra regeringens side, mens man samtidig fra andre ministeriers side træffer beslutninger, som ikke harmonerer med den påståede overordnede politik.

Hvis regeringen skal fremstå troværdig på det regionalpolitiske område, skal der være en større sammenhæng mellem mål og midler. F.eks. forstår jeg ikke, at de korte videregående uddannelser skulle tages fra de svage områder og flyttes til de stærke områder. Det var da en selvstændig ministerbeslutning, som ikke behøvede at være truffet. Og hvorfor skulle levnedsmiddelkontrollen centraliseres? Det var der ikke sagligt belæg for. Man placerede også Måltidets Hus i København. Det kunne man lige så godt have placeret i Vestjylland, på Lolland eller på Bornholm; det kunne have ligget lige godt et af steder.

Det er jo klart, at hvis man ikke vil placere nye statslige tiltag og initiativer i yderområderne eller være med til at flytte eksisterende arbejdspladser ud fra vækstcentrene omkring de store byer og så tillige med centraliserer og dermed fjerner de eksisterende arbejdspladser, så forstærker man en i forvejen dårlig udvikling for de områder.

På trods af redegørelser som den i dag er yderområderne stadig væk i en meget vanskelig situation i Danmark. Man kan måske enkelte steder fremvise procentvis vækst, men der er altså en væsentlig forskel på, om man tager procenten af en indtægt på 230.000 kr., eller man ta-

ger procenten af en på 90.000 kr.; det giver væsentligt forskellige resultater. Denne udvikling har været særlig karakteristisk for den gruppe af kommuner, som har en perifer beliggenhed i forhold til vækstcentrene.

I Venstre forestiller vi os, at der på det uddannelsesmæssige område kan gøres flere regionalpolitiske overvejelser, end tilfældet er i dag. Et godt eksempel er Sverige, som har brugt uddannelse som regionalpolitisk udviklingsmiddel med meget stor succes nogle steder.

Jeg håber, at debatten i dag resulterer i, at vi i fællesskab kan nå nogle resultater, men vi må desværre sige, at der har været en række forudgående beslutninger, der har trukket den anden vej. Centralisering har haft for gode vilkår i den-
ne regerings levetid.

Når jeg meget håber, at vi kan nå fælles resultater og fortsætte lidt af den takt, der blev startet ved den drøftelse, vi havde om udflytning af statslige arbejdspladser, så er det, fordi mange af de tidligere drøftelser, jeg har overværet eller hørt her i Folketinget, ofte er endt meget ufrugtbart med nogle påstande om, hvad 10-15 år gamle regeringer har gjort eller ikke har gjort.

Derfor håber jeg, at bestræbelserne nu går på, at vi fremover vil forsøge at gøre det bedre.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg har i virkeligheden to spørgsmål til hr. Harald Kjøller.

Det ene er: Hvordan stiller Venstre sig til at udvide adgangen for kommuner – større kommuner måske, og amter – til at indgå engagement om fælles aktieselskaber med private virksomheder inden for de eksisterende regler, hvorefter det er de private virksomheder, der skal have aktiemajoriteten, men kommunerne kan gå ind og indskyde kapital, op til 10 mio. kr., med henblik på at igangsætte beskæftigelse og udvikling? Hvordan stiller Venstre sig til at hæve den grænse på de 10 mio. kr.?

Det andet, jeg godt vil spørge om, tager udgangspunkt i hr. Harald Kjølbers udtalelse om, at nu skal der tages anderledes konkrete initiativer, og nu skal der være konkret handling, og nu skal man ikke henvise til 10 år gamle regeringer. Det sidste forstår jeg godt at hr. Kjøller vil have sig frabedt, for når vi henviser til dem, kan der jo aldrig fremkomme nogen eksempler på, at den daværende borgerlige regering tog nogen initiativer i regionalpolitisk retning. Men jeg vil godt spørge: Hvilke initiativer har Venstre taget

og bidraget med i de 40 forslag, der ligger i den jysk-fynske redegørelse, og i de 26 forslag, der allerede er under behandling og fortsat udbygning? Hvilke initiativer?

(Kort bemærkning).

Harald Kjøller (V):

Til hr. Klaus Hækkerup skal jeg sige, at jeg jo ikke er ekspert i, hvad en borgerlig regering foretog sig, da jeg ikke var her, men jeg er da i hvert fald vidende om, at man flyttede det maritim på Holmen til henholdsvis Korsør og Hjørring. Det var dog ét tiltag. Der er langt imellem.

I øvrigt synes jeg ikke, at hr. Klaus Hækkerup med rimelighed kan bruge noget, der ikke er foregået tidligere, som argumentation for, at der heller ikke skal foregå noget fremover. Det er en ufrugtbar drøftelse.

Med hensyn til Venstres stilling til det med aktieselskaber, der er offentlige, er vi meget åbne for drøftelse. Den skal så ikke foregå her i dag, men vi er til dialog.

Formanden:

Hr. Knud Erik Kirkegaard som ordfører.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Gennem de sidste 3 år er det for alvor lykkedes at få sat regionalpolitikken på Folketingets dagsorden.

Det startede med en forespørgsel – så vidt jeg husker i 1999 – hvor det blev besluttet, at regeringen fremover hvert år skulle fremkomme med en årlig redegørelse for regionalpolitikken. Det blev vedtaget i 2000, at der skulle udarbejdes en analyse af, hvordan man bedst kunne foretage regionale konsekvensvurderinger af de initiativer, som staten i en lang række sammenhænge i øvrigt tog. Endelig er det så i år, vi skal forsøge at fastlægge den fremtidige procedure for anvendelsen af de regionale konsekvensvurderinger.

Det er i øvrigt bemærkelsesværdigt, at gennem disse 3 år er det Folketinget, der har været i front, og regeringen har så fulgt op efterhånden med større og større begejstring, fordi regeringen nu også har fået øjnene op for, at det regionalpolitiske er et centralt politisk tema.

Forleden havde vi en drøftelse af udviklingen i placeringen af de statslige arbejdspladser, hvor der blev vedtaget – ja, jeg bruger ofte udtrykket vedtaget en dagsorden, men det er jo, fordi jeg har været her i så mange år – der blev i hvert fald foranstaltet en vedtagelse her i Folketinget

med udsigt til, at der skal tages større hensyn til de svagere områder, når man placerer statslige arbejdspladser. Det var en vigtig vedtagelse, en vedtagelse, der, tror jeg, sendte et kraftigt signal om, hvor alvorligt vi fra Folketingets side tager den her problemstilling.

Det med de statslige arbejdspladser er ikke i sig selv det afgørende, men jeg tror, signalet er meget, meget vigtigt. Det med de statslige arbejdspladser er en brik i det store spil, en vigtig brik i det store spil, men altså *kun* en brik i det store spil.

Vi har nu fået en rapport om regional konsekvensvurdering udarbejdet af Indenrigsministeriet med hjælp fra andre ministerier, og jeg har kun ros at komme med i den anledning. Jeg synes, det er en god analyse.

Man beskæftiger sig med nogle problemstillinger, som vi er nødt til at forholde os til, bl.a. problemstillingen: Hvad er egentlig en region? Der kan jeg godt sige, at efter vores opfattelse i Det Konservative Folkeparti har afgrænsningen af regioner ikke noget med hverken kommunegrænser eller amtsgrænser at gøre.

Det, jeg er mest fascineret af, er den afgrænsningsmodel, man kan se i analysen på side 51, hvor man tager nogle arbejdsmarkedsoplande. Jeg kan se, at for det amt, jeg kender bedst, Ringkjøbing Amt, ser det for mig ud til, at det er en særdeles fornuftig måde at opdele området på, for selv i et amt som Ringkjøbing Amt kan vilkårene være vidt forskellige, og denne forskellighed bliver der taget hensyn til, når det er arbejdskraftoplandene, man tager som udgangspunkt. Så det er højt prioriteret af os i Det Konservative Folkeparti.

Den næste problemstilling er udvælgelse. Hvad er det så for nogle initiativer, hvad er det for nogle lovforslag, der skal underkastes en regional konsekvensvurdering?

Der er jeg enig i, som det har været sagt både af ministeren og vist også af andre ordførere, at det værste, der kunne ske, var, at man begyndte at konsekvensvurdere alle forslagene. Kunsten må være, at vi får sikkerhed for, at de relevante initiativer bliver konsekvensvurderet. Der kunne jeg godt ønske mig lidt stærkere signaler fra regeringen om, hvordan man nu egentlig vil sikre det.

Jeg kan forstå, at tankegangen er, at det er de enkelte fagministerier, som selv skal afgøre, om der skal konsekvensvurderes eller ej. Jeg er ikke helt sikker på, at det er fuldt ud betryggende. Man kan falde i fristelse, man kan have travlt, og

så er det jo meget let lige at komme til den konklusion, at der ikke er behov for en sådan konsekvensvurdering. Der kan vel også være forslag, som man gerne vil have igennem Folketinget, men hvor flertallet måske er tvivlsomt. Så kan det være mindre belejligt, hvis der er nogle ubehagelige regionale konsekvenser, og så kan man vel dér falde for fristelser til at undlade.

Et forsigtighedsprincip – det udtryk bliver brugt i analysen – må tages i anvendelse, sådan at vi dér, hvor vi er i tvivl om berettigelsen af en konsekvensvurdering, foretager den.

De politikområder, som vi kan tage i anvendelse, når vi skal bestrebe os på at få en ligelig økonomisk udvikling i de forskellige regioner i landet, er jo de velkendte. Arbejdsmarkedspolitikken er væsentlig. Der er det utrolig vigtigt, at man lægger kompetence ud til de regionale områder, så man dér ud fra de lokale hensyn kan iværksætte de rigtige foranstaltninger. Det skal ikke styres centralt fra Arbejdsmarkedsstyrelsen eller andre statslige organer. Jo mere kompetence til de lokale folk, jo bedre.

Så er der det erhvervspolitiske, det regionale erhvervspolitiske, hvor allerede den jysk-fynske erhvervsredegørelse har været nævnt her i dag. Jeg synes, det var et fantastisk godt initiativ, som kommuner og amter i det jyske og fynske tog med at etablere denne redegørelse, og jeg synes også, regeringen har taget fornuftigt imod ideerne, er gået positivt ind i et samspil og allerede har nogle projekter på bedding.

Jeg kan forstå, at der også er stillet nogle midler i udsigt. Over 4 år var det et eller andet imellem en halv og en hel milliard kroner. Det forekommer mig egentlig at være et noget beskedent beløb. Som det fremgår af en udmærket artikel i dag i Jyllands-Posten af Hernings borgmester, Helge Sander, opleves udviklingen på den måde, at i hovedstadsområdet ruller milliarderne, og så må man i resten af landet slås om milliarderne.

Jeg skal ikke her stå og love, at vi vil skaffe så og så mange millioner ved de kommende finanslovforhandlinger, men der må her påhvile os en fælles forpligtelse til, at det ikke er af bevilningsnød, vi ikke opnår det, vi vil.

Infrastruktur har der været talt meget om i årevis: at den offentlige service er på plads. Uddannelsesinstitutioner er utrolig vigtige. Hvis jeg igen skal nævne det område, jeg kommer fra, Ringkjøbing Amt, må jeg sige, at Handels- og Ingeniørhøjskolen i Herning er et fyrtårn uddannelsespolitisk for os i den del af landet, og jeg er

helt overbevist om, at vi kan koble en masse ting på den uddannelsesinstitution, som vil give vækst og udvikling i hele den del af landet. Det er blot et eksempel på det. Der kunne have været nævnt andre eksempler fra andre dele af landet.

Tilsvarende også kulturinstitutioner, kulturbevillinger, hvor langt, langt hovedparten bliver anvendt i København. Den vægtning skal vi have gjort anderledes.

Kunsten er nu at få de gode intentioner og de mange pæne ord omskabt til praktisk handling. Vi har i Det Konservative Folkeparti et betragteligt ansvar for, at der er blevet sat gang i hovedstaden. Det er ikke noget, vi skammer os over. Det er noget, vi er stolte over. Det er vigtigt for et land, at vi har en hovedstad, som er dynamisk, og som kan konkurrere med tilsvarende byer i den øvrige del af Europa. Men vi vil naturligvis ikke acceptere, at der er andre områder i landet, der, samtidig med at der er vækst og dynamik i hovedstaden, stagnerer.

Vi skal, som også regeringen siger i sit formål med det hele, sørge for, at der er gode levevilkår over hele landet, og det, vi kan måle, er jo: Bliver forskellene større, eller bliver forskellene mindre imellem regionerne? Jeg vil tro, hele Folketinget er enig i, at det, at forskellene bliver mindre, er det ideelle. Det er uheldigt, hvis forskellene bliver større.

Der kan jeg i hvert fald opleve som kommunalpolitiker i det vestjyske, at vi i en lang, lang årrække har haft en udvikling i vores beskatningsgrundlag, som har ligget over landsgennemsnittet. Nu oplever vi en situation, hvor vi ligger under landsgennemsnittet. Og det er ikke kun os; der er en række kommuner i provinsen, der oplever dette.

Dette er det soleklare bevis på, at vi i øjeblikket har en situation, hvor forskellene bliver større, ikke mindre. Og derfor er der behov for handling. Det er mit håb efter denne debat her, at vi i fællesskab i Folketinget sammen med regeringen er parat til at handle. Der kan vi ikke kun nøjes med ordene.

Poul Nødgaard (DF):

Tak til regeringen og specielt til indenrigsministeren for den regionalpolitiske redegørelse, som bestemt indeholder mange informative oplysninger og naturligvis også en række målsætninger. Men der er et stort »men«, for det er, som om jeg slet ikke tror på, at der er den fornødne

vilje til at leve op til de flotte mål, som redegørelsen indeholder.

I de 10 år, jeg har været medlem af Folketinget, har der eksempelvis gentagne gange været en endda til tider heftig debat her i Folketinget om landdistrikternes forhold, og selv om der er vedtaget en stribe dagsordener og forslag til vedtagelser gennem årene vedrørende konkrete forhold, synes det desværre, som om befolkningen i mange yderområder føler, at deres interesser ikke i tilstrækkeligt omfang er blevet tilgode-set.

Der er nemlig et udbredt ønske i befolkningen om at sikre en regional udvikling, der ikke går uden om den del af befolkningen – vel cirka en million mennesker – som bor uden for hovedstaden og de noget større byer, og som jo har fået deres andel af den regionale udvikling. Her må det ikke glemmes, at befolkningen som helhed har et positivt syn på udkantsområderne: Der er også klare fordele ved at leve i disse områder, hvortil kommer, at der derudover også samfundsmæssigt set er store fordele ved, at Danmarks yderområder udvikler sig som attraktive områder både for bosætning og naturligvis også for en sund og fornuftig erhvervsudvikling.

Vi ser derudover, at yderområderne ofte føler sig udsultede. Her kunne det måske være passende at nævne en række offentlige dispositioner, som underbygger ovennævnte udtalelser: Jeg vil bare i flæng og tilfældigt nævne følgende:

Man nedlægger kaserner, man nedlægger redningsstationer, man nedlægger i vid udstrækning posthuse i de små samfund, man nedlægger mindre skoler, og så galt går man også mange steder hen og nedlægger de mindre sygehuse med den øgede risiko, der er for befolkningens liv og helbred netop i de tyndtbefolkede områder af vores land. Det var som sagt kun nogle eksempler; listen kunne gøres meget mere udførlig.

Efter Dansk Folkepartis mening er der brug for, at regeringen – uanset farve – går i spidsen, hvis vi skal opnå en positiv udvikling bl.a. i landområderne. Det er derfor vigtigt, at regeringen ved konkrete handlinger lever op til intentionerne i den redegørelse, som vi behandler her i dag, og bl.a. konkretiserer sin vilje til at decentralisere statslige institutioner og i endnu højere grad flytter statslige opgaver ud i landet og dermed styrker servicefunktionerne de pågældende steder.

I den forbindelse vil jeg gerne fremhæve de mange landdistriktsudvalg, der sidder rundt-

omkring i stort set alle kommuner – i hvert fald i alle landkommunerne – og vi har også noget, der hedder Landdistrikternes Fællesråd, der til stadighed påviser manglende sammenhæng i det, som regeringen foretager sig.

En af årsagerne hertil er formentlig, at alt for mange ministerier er omfattet af det, vi drøfter her i dag, og at der ikke sker den rette koordination mellem de mange ministerier om de rejste problemstillinger. Det var netop det problem, jeg var inde på i en kort bemærkning til hr. Touborg tidligere på dagen, hvor jeg mener, at ét af udgangspunkterne for at løse de her regionalpolitiske problemer ville være, at det var ét ministerium, der tog sig af alt, og at alt udgik derfra. Men det er muligvis noget, vi skal drøfte ved en senere lejlighed.

Hvis vi skuer tilbage i tiden, har hovedstaden og de større byer gennemlevet en rivende udvikling. Nye servicefunktioner kunne i mange tilfælde lige så godt have været placeret i en mindre by eller måske endda i enkelte tilfælde i et landområde.

Yderområderne i Danmark viser på mange måder vejen for, hvordan man kan indrette et bedre samfund. Hvad er der dér? Der er et lokalt engagement, der er socialt samvær, der er gode miljøer, og der er interesse og omsorg for naboerne og for landsbyborgerne, som man ikke finder helt på samme måde inde i storbyen – desværre, kan man sige.

På landet er der også de friske rammer, som bl.a. giver en bedre mulighed for naturskønhed, end byerne giver. Det bør man udnytte offensivt, hvilket regeringen også bør medvirke til i form af en øget befolkningstilvækst i landområderne. Men det kræver, at man skaber nogle yderligere arbejdspladser de pågældende steder.

Der er også på landet mulighed for bosætning med grundpriser og byggeomkostninger, der er lavere end i byerne, og med moderne teknologi og fremtidige metoder kan mange initiativer lige så vel udvikles i landdistrikterne og i det åbne land som i byerne.

Som følge af det, jeg her har sagt, må der efter Dansk Folkepartis mening forberedes meget konkrete lovinitiativer og også administrative tiltag, der kan forstærke arbejds- og bosætningsmulighederne i yderområderne og skabe netop den fornyede vækst, der skal til disse steder.

Dansk Folkeparti vil derfor modvirke tendenser til yderligere centralisering af statslige institutioner og styrelser og fremme decentralisering

og udflytning af sådanne institutioner og styrelser.

Dansk Folkeparti vil endvidere tilskynde til oprettelse og udflytning af undervisningsinstitutioner og uddannelsespladser, sådan som det også er kommet frem her i debatten i dag, bl.a. fra hr. Kjølner med hensyn til det bornholmske, ligesom vi vil modvirke forringelser af teknologiske og trafikale forhold i områderne.

I Dansk Folkeparti vil vi også søge at styrke offentlige servicefunktioner, sådan som jeg har nævnt tidligere her i indlægget, bl.a. vedrørende – som jeg nævnte tidligere – posthuse, postbutikker, biblioteksfilialer, og sådan kunne jeg fortsætte.

Men fremtiden kommer nu til at vise, om der er den fornødne vilje og måske også noget mod her i Folketinget til at vende en udvikling, således at Danmark bliver et helt Danmark. Og ved et helt Danmark forstår jeg et Danmark, hvor alle føler, at man, uanset hvor man bor i landet, har ligeværdige borgere og også i så lang udstrækning som overhovedet muligt et ensartet serviceniveau.

Indenrigsministeren sagde tidligere på dagen i sin indledning – og jeg havde lyst til at gå op og komme med en bemærkning; det kunne jeg så ikke på det tidspunkt, så jeg fyrer den af nu – at det arbejde, der er i gang på Syddansk Universitets center, er meget positivt, men man må jo ikke glemme, at det arbejde – det har jeg undersøgt – jo er noget, der foregår over en meget langstrakt periode. Vi skal selvfølgelig følge det arbejde, men jeg mener ikke, man bare kan sætte sig hen og vente og sige: Nu kommer de nok engang om 3 eller 5 år med et eller andet. Den lille tilføjelse vil jeg gerne komme med.

Så vil jeg sige videre omkring udviklingen i landområderne, som jeg specielt er optaget af her i debatten i dag, at jeg tror, at regeringen der kunne vise den velvilje, som de ikke hidtil har vist, nemlig ved at lempe den såkaldte land- og byzonelov, der i mange, mange henseender står i vejen for en fornuftig udvikling. Jeg kender indtil flere eksempler, hvor man f.eks. på en nedlagt gård har ønsket at indrette et mindre værksted, der overhovedet ikke er forurenende eller noget. Lige så snart amtets miljøeksperter kommer i gang, bliver det simpelt hen forbudt.

Vi er medforslagsstillere til det forslag til vedtagelse, der blev fremsat af hr. Ole M. Nielsen, og jeg vil slutte med at sige, at jeg synes, det er et udmærket forslag til vedtagelse, der konkretiserer en lang række ting.

Jeg er stadig væk skuffet, vil jeg gerne sige til hr. Klaus Hækkerup. Jeg synes godt, at han kunne have vist sin manddom, hvis det hedder sådan, og været med til at få det forslag vedtaget, for – og det skal være mit slutsignal her fra talerstolen i dag i mit ordførerindlæg – jeg synes, det havde været et så enormt godt signal at sende til befolkningen, at lige præcis i denne sag her kan Folketinget vedtage et forslag i fuld enighed.

Det har hr. Klaus Hækkerup og hr. Touborg, nu er han ikke i salen i øjeblikket, spærret vejen for, fordi der skulle noget ind om økologi, eller hvad det var. Jeg synes, det er meget uigennemtænkt, men sådan laver vi somme tider noget, der ikke er så klogt.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg skal lade det med manddommen ligge.

Jeg skal bare spørge hr. Poul Nødgaard, som efterlyser hurtige resultater på universitetet, om, hvor ofte han har set hurtige forskningsresultater på vores universiteter.

Lad mig så gøre den korte bemærkning om forslaget til vedtagelse, at hvis der havde været en åbenhed fra Kristeligt Folkepartis side, er det muligt, at vi havde kunnet ende med en fælles vedtagelse. Men når udgangspunktet var et forslag på at skabe et flertal uden om regeringen, er det klart, at så er vi selvfølgelig også nødt til at arbejde på at få vores eget forslag vedtaget, og det er det, der nu er lykkedes.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Det kan være, hr. Hækkerup ikke hørte helt efter. Jeg sagde netop, at det arbejde, der er i gang på Syddansk Universitet, er en langstrakt affære, og derfor kan vi ikke sidde og vente på det.

Det var, ligesom hr. Hækkerup antog, at jeg havde sagt, at der kunne vi i løbet af et øjeblik få nogle resultater. Det kan vi ikke. Jeg ved godt, at der går et antal år, så vi må lade være med at binde os til noget, og derfor må vi selv handle og så håbe på, at der engang kommer nogle resultater fra Syddansk Universitet, som vi så kan bygge yderligere videre på.

Ebbe Kalnæs (CD):

Først føler jeg trang til at sige, at regeringens arbejde på det her område ser meget lovende og meget glimrende ud.

Man kan vel også sige, at hvis den aktivitet, der foregår i det politiske, de diskussioner, de

mange emner, forespørgselsdebatter og ikke mindst længden af vedtagelserne, alt sammen udmønter sig i, at det her lykkes, så bliver det rigtig godt, hvis det skal sammenlignes med volumen i vores debat.

Jeg tror nu i øvrigt, at det er meget vigtigt med så bredspektret en debat, som vi har haft nu over længere tid, også fra sidste redegørelse. Jeg tror faktisk, den kommer til at stå så stærkt i bevidstheden, at dagligdagen både i ministerier og regeringen helt ud i grenene vil være præget af den politiske debat, der er på det område her, og det forventer jeg mig egentlig meget af.

Det, jeg også synes er vigtigt at få sagt i denne her debat, er, at det er ikke og bør ikke være en debat om almindeligt brødnid. Vi er inde i et år, hvor der er kommunevalg, amtsrådsvalg osv., og der er jo en tendens til, at en række borgmestre fører deres valgkamp på sager, som helst skal ligge lidt væk fra deres egen kommune, og det er indimellem ikke særlig kønt, må jeg sige.

Det er klart, og jeg har nævnt det før, at hvis debatten ender i retning af, at hvad man ikke må i Varde, i Svendborg, i Frederikshavn osv., må man heller ikke i København, så bliver det en gold debat, som ikke har nogen mening.

Det, der er det væsentlige i det her, er at få lavet den overordnede koordination, få tænkt sig om, og det har noget at gøre med måden, vi styrer på, og den tidsånd, vi er i.

Det er et politisk ansvar, at statslig aktivitet overhovedet styres og besluttet politisk, og at man ikke skubber det politiske fra sig, og med de styremekanismer, man jo sådan i tidsånden lidt skiftende har, har jeg jo før vovet den påstand, at selv en socialdemokratisk ledet regering i sin styreform anvender meget velfungerende, afpuddede nyliberalistiske modeller.

Det vil sige, at man sender folk ud i forskellige hjørner, laver resultatkontrakter og en lang række andre ting, som gør, at det er sådan lidt efter princippet »Er du Guds søn, så hjælp dig selv«, men sørg for at gøre det effektivt, og du får ikke mere at gøre det for.

Det kan meget nemt komme til at afføde, at man i ministerier, styrelsesgrene, ansvarsområder, institutionsområder kommer til at tænke på sin egen overlevelse og sin egen funktion, og det er forståeligt, der er jo ikke noget at sige til det, men dér er det, at det overordnede politiske ansvar bør sætte ind. Den manglende koordination, omtanke, må ikke forringe situationen, selv om vi selvfølgelig skal gøre tingene godt og effektivt.

Det er på det plan, nemlig det styremæssige plan, at det egentlige, overordnede politiske ansvar af statslig aktivitet skal finde sin rigtige form, nemlig at vi er indstillet på at lave den koordinering og foretage de vurderinger, der gør, at en lille gevinst ved en ændring i planlægningen kan blive til en stor skade set i sammenhængen. Det er nok det vigtigste i en diskussion som denne her, når det kommer til stykket.

Så er det klart, at der kan være en række eksempler på, hvordan sådan noget virker, og vi skal jo alle sammen passe på, at det ikke bliver til en diskussion, som skulle være foregået i kommunalbestyrelsen.

Omvendt har jeg alligevel valgt at nævne et eksempel, som selvfølgelig står mig ganske nær, et eksempel, som er væsentligt at bruge i den sammenhæng, og så kan man selvfølgelig mene, at det er mig for nær.

Da man på et tidspunkt skulle omlægge søfartsuddannelserne, og alle kan huske historien om navigationsskolen i Marstal, som man skrev en lang rapport om skulle nedlægges, blev det påvist punkt for punkt, at rapporten var skrevet baglæns, fordi man havde et mål, man godt ville nå. Man forsøgte også 10 år før. Det var præcis det samme mål. Da lykkedes det heller ikke. Relt skete der jo det, at der opstod et politisk flertal, som forhindrede, at rapporten blev til virkelighed.

Så kan man spørge: Er det ikke for lille en sag? Ja, den kan være lille i en sammenhæng, men for Ærø, som det drejede sig om i det her tilfælde, var der tale om, at i de sidste 10 år bosatte 17,5 pct. af alle elever, der var dimitteret fra skolen, sig på øen, og af hele tilgangen af nye unge familier var 20 pct. af den voksne befolkning beskæftiget i området.

Der er altså en eller anden synergi i det her, som ikke kan erstattes, om man så kommer med 50 eller 100 mio. kr. fra Erhvervsministeriet i en eller anden sammenhæng, fordi der rent historisk, kulturelt og på alle måder slet ikke kunne skiftes, når alt andet var indstillet på den aktivitet.

Besparselsen var ganske begrænset og forståelig for dem, der skal have det til at hænge sammen et andet sted, men problemet er, at omkostningerne med socialhjælp og ambulancehjælp til et yderområde i denne her sammenhæng var blevet mange, mange gange større.

Så skal man samtidig huske, at vurderingerne løbende op til var, at der ikke var noget galt med kvaliteten. Det var ikke sådan, at man kunne på-

pege, at der ikke blev lavet et produkt, der due- de, for det skal nemlig med. Vi skal nemlig ikke opretholde institutioner ude i tyndt befolkede områder, hvis ikke de laver det, de skal, hvis ikke de kan måle sig. Det er meget vigtigt at have det element med. Det skal ikke bare være en ren brøddiskussion og ikke andet. Tingene skal hænge sammen.

Det, der bliver det helt afgørende, bliver som sagt, om den koordinering kan lykkes, om den overvejelse om, hvordan man vægter de her ting, kan lykkes, og ikke om, at man ved at angribe nogle, det er lykkedes for et sted, tror, at man kan få mere til sig selv, for så bliver diskussionen ørkesløs.

Jeg vil lige nævne et eksempel, nu er det synd, at erhvervsministeren måtte gå, men det er et af de grænsetilfælde, der er. I 1999 havde vi ca. 80 mio. kr. på finansloven til statslig medfinansiering af mål 2. Det er Sydfyn, det er Nordjylland, det er Lolland, det er andre steder.

De blev i finanslov 2000 skåret ned til 39 mio. kr., tror jeg det var. Vi var nogle stykker, der lavede vrøvl og sagde, det går ikke, for vi er nødt til at have den statslige medfinansiering. Så sagde man, at vi ikke kunne nå alle de projekter i år, og at det ikke blev noget problem. Det måtte vi erkende i en klar forventning om, at det blev ændret i 2001. Det blev det ikke. Når jeg spørger erhvervsministeren i dag, så er der heller ingen planer for 2002, men det er der da stadig væk håb for, for det kan vi jo da tale om endnu. Men man skal netop sørge for, at der også er den koordination, at man passer på, at de sammenhænge, der er mellem ministerier og indsats, bliver overordentlig strategisk koordineret.

Jeg er også enig i det, der er sagt tidligere, at det er meget vigtigt, at der er forankring i de dele af landet, som skal lave nogle bestemte ting. Det, de skal lave, bliver deres styrkeområder. Det bliver undervisningsinstitutioner, som kommer ud, måske ledet i fællesskab af noget centralt, på de steder, hvor man har en tradition, hvor der ligger en forankring i det, hvor der er et erhvervsliv, som kan spille med. Det var den debat, vi havde forleden dag om det at få højnet hele det faglige niveau på en del af vores erhvervsuddannelser.

Det er alle de der ting, som skal bindes sammen, men som sagt mener jeg, at der bliver gjort og sagt så meget godt på det her område i øjeblikket, så jeg tror, vi alle sammen føler os meget forpligtet af det, og det; der vel er det helt vigtige, og det var den socialdemokratiske ordfører

også inde på, er den teknologiske udvikling, sammenbindingen af de netmuligheder, der er ud til de yderste kroge, og selv om det også umiddelbart kan se ud, som om det er for store omkostninger til for tynde områder med for lidt rentabilitet, så er det nok nogle af de ting, der skal tænkes sammen, og man skal sige, at det kan godt være, det umiddelbart koster meget at nå ud med den optimale effektivitet på net- og technologynde områder, men hvis ikke man gør det, skal man lidt senere betale det på en anden måde. Det er den tanke, jeg tror skal bundfælde sig.

Vi er medforslagsstillere til et forslag til vedtagelse, som meget understreger spørgsmålene: Hvem har ansvaret for det her? Hvordan sikrer vi den koordination? Det synes jeg mangler lidt i det andet forslag til vedtagelse.

Det er rigtigt, at de to forslag til vedtagelser ligger så tæt, at vi burde kunne få en sag med grønne knapper. Det ville være herligt, men lad os snakke videre om det.

Inger Marie Bruun-Vierø (RV):

Der er trængsel på de gode viljers plads, når der debatteres regional udvikling, og jeg vil da heller ikke holde mig tilbage. Jeg og Det Radikale Venstre prioriterer en ligelig regional udvikling i Danmark højt, og vi er gerne med på initiativer, der kan trække i den retning, men det er jo ikke sådan, at det rigtige svar uden videre falder ud af ærmet. Det viser redegørelsen også.

For et par uger siden diskuterede vi statslig arbejdsplads som en del af medicinen. I dag fremsætter S, SF, Enhedslisten og Det Radikale Venstre et fremadrettet, dynamisk forslag til vedtagelse, der nuancerer problemstillingen.

Hvis vi med ønsket om en ligelig regional udvikling og lige levevilkår har en ambition om, at regionerne skal være lige stærke økonomisk, således at kommunale udligninger kan afskaffes, er der lang vej. Gennem bloktilskud og udligningsordninger sker en betydelig omfordeling, der på godt og ondt stærkt påvirker den regionale udvikling.

Refusionsreglerne på det sociale område er af samme skuffe. Som eksempel kan jeg trække den nye førtidspensionsreform frem, og tænk på alle de offentlige arbejdspladser, der følger af sociale foranstaltninger og service. I den sammenhæng er det en forvriddning af proportioner at diskutere, om Måltidets Hus med sine foreløbige tre arbejdspladser kunne gøre en forskel. Men

hvad er det så, der gør en forskel, når vi ser bort fra byrdefordelingsregler, refusioner og lign.?

Vender vi blikket derhen, hvor væksten i beskæftigelsen specielt har fundet sted, er det i de videnstunge erhverv inden for højteknologi og specialiserede serviceerhverv. Disse erhverv er især lokaliseret omkring København og omkring Århus-Vejle. Her har de nævnte regioner nydt godt af et fordelagtigt udgangspunkt og evnen til at overgå de øvrige regioner op gennem 1990'erne. Men uanset at det er her, at både vækst i befolkning og arbejdspladser har fundet sted, så fortsatte udligningen af indkomstforskellene i Danmark helt frem til 1997.

Så er der en gruppe på cirka 29 kommuner, som gennem en længere årrække har haft en meget svag erhvervsudvikling. De udsatte enkeltkommuner er lokaliseret på øer eller langt fra de stærke bycentre. Og det er vel især de særlig udsatte områder, vi skal have fokus på, når vi taler om særlige initiativer til fremme af en ligelig udvikling.

Debatten om en regional udvikling afslører desværre ofte nogle regionalchauvinistiske holdninger, så somme tider kan jeg blive helt i tvivl om, hvad det egentlig er, der er vigtigt.

Det, der tilsyneladende spiller en rolle for et områdes vækst, er tre ting: dels den nationale vækst, dels regionernes erhvervsstruktur og endelig regionernes konkurrenceevne i forhold til andre regioner. Ikke mindst det sidste er særdeles vigtigt.

Hermed er også sagt, at det ikke er nok at studere den aktuelle erhvervsstruktur. Fremtidig vækst forudsætter en god konkurrenceevne. Derfor er der også god grund til løbende overvågning af regionernes udvikling, så der kan gøres en indsats i tide. F.eks. er industrien i stort omfang flyttet på landet, og landkommunerne har i en periode haft en positiv vækst, hvad angår indkomster, og det helt op til midten af 1990'erne.

Men det må forventes, at kun den videnstunge del af industrien vil overleve, også i landkommunerne, og det er dér, beskæftigelsen vil stige. F.eks. er sådan noget som vindmøller en videnstung industri i en landkommune.

Mens væksten i den samlede beskæftigelse i perioden 1993-98 i de videnstunge erhverv har været på 11,6 pct., så har landsgennemsnittet kun været på 4,4 pct. Jeg synes, det giver stof til eftertanke.

Det skal her siges, at antallet af offentligt ansatte ikke har en afgørende effekt på en regions vækst på længere sigt.

Udgangspunktet, når vi taler social- og arbejdsmarkedspolitik, er, at der skal være lige muligheder for alle og plads til alle på arbejdsmarkedet. Synspunktet støttes af en række foranstaltninger og ordninger. Spørgsmålet bliver, hvor langt vi har råd til at overføre dette synspunkt til regionalpolitikken. Får vi råd til en udvikling af de svageste områder, således at levevilkårene overalt bliver de samme? Målet er godt og som sagt, Det Radikale Venstre støtter målet.

Alle de initiativer, der nu er sat i gang, vil hen ad vejen bidrage til, at vi får et mere realistisk billede af, hvad der ud fra en makroøkonomisk vurdering vil være fornuftigt. For selvfølgelig kan vi f.eks. oprette en masse offentlige eller offentligt støttede arbejdspladser i udkantområderne, men det er ikke bæredygtigt.

Vi ved alle, at planøkonomi har sine grænser. Jeg tror f.eks. mere på udbredelsen af IT. Men som sagt, der skal en bred vifte af indsatser til, og vi ved ikke præcis, hvordan de skal spille sammen. Foreløbig blæser de klare svar i vinden.

Det Radikale Venstre ser frem til det videre arbejde i forlængelse af det fremsatte forslag til vedtagelse fra S, SF, Enhedslisten og Det Radikale Venstre. Ikke mindst er der perspektiv i de regionalpolitiske konsekvensvurderinger. Der er meget, der skal samtænkes i den forbindelse.

Jeg vil da også her anbefale, da jeg ved, det er en meget kompliceret og også langstrakt affære, at vi benytter den viden, der allerede er samlet i nogle af forskningsmiljøerne, ikke mindst i AKF, der jo er verdensmester i regionaløkonomiske modeller. Men dette bare lige sagt for at vi ikke skal begynde at opfinde den dybe tallerken en gang til.

Helge Bo Jensen (EL):

Redegørelsen er noget præget af hurraord og hensigtserklæringer – gode hensigtserklæringer, bevares. Redegørelsen glimrer ved at køre videre i vante vækstfilosofibaner, og det er jo noget absurd, synes vi, når man tænker på, at den skæve økonomiske udvikling er en følge af globaliseringen og af markedets måde at fungere på. Det er markedet, der først og fremmest slår vores lokalsamfund ihjel. Det er markedet, der skaber den skæve økonomiske udvikling.

Folketinget, regeringen, kommunerne kan gøre meget og gør noget, men rollen er jo først og fremmest at begrænse skaderne og reparere på problemerne. Det er lidt ligesom at stå, efter at orkanvarselet er kommet, og forsøge at bygge en dæmning med håndkraft, medens vandet stiger.

Derfor synes vi, det er beklageligt, at regional bæredygtighed, økologi, bolig, kollektiv trafik og service i nærområderne er meget mangelfuldt beskrevet i redegørelsen, og derfor er vi naturligvis glade for, at ordene om social og økologisk bæredygtig udvikling er med i forslaget til vedtagelse.

Der er mange hurraord i redegørelsen. I afsnittet om status for den regionale udvikling indledes med en pose varm luft om, at der overordnet set »har været en betydelig økonomisk fremgang i de danske regioner i de senere år«. Blot halvanden linje længere nede må man dog indrømme, at enkelte områder er præget af udkantsforhold, skiller sig ud ved at have oplevet en mindre gunstig udvikling end resten af landet. Og allerede på næste side fortsættes med, at de regionale indkomstforskelle ser ud til at være blevet større, og det er koncentreret omkring Vejle-Århus-området og hovedstadsregionen. Det er de samme områder, der lever højt på den såkaldt nye økonomis høje vækst i de senere år.

I forhold til udviklingen siden den sidste regionalpolitiske redegørelse kan man også konstatere, at indkomstforskellene mellem hovedstad og Østjylland på den ene side og resten af landet på den anden side ser ud til at være øget. Man kan jo desværre også se, at erhvervsudviklingen i de såkaldte udkanter i nogen grad har gået på at nappe erhverv og virksomheder fra andre regioner eller øge de mere traditionelle allerede eksisterende erhverv.

Udkantsudviklingen er ikke baseret på regeringens indsats inden for teknologi, uddannelse og forskning eller for den sags skyld på alternative erhverv. Det interessante er jo, hvad der så skal gøres.

Redegørelsen konstaterer, at befolkningen følger beskæftigelsesmulighederne, og så gælder det vel om at lave arbejdspladser i regionerne. Der skal arbejdes med regionale og økologiske projekter, og vilkårene for den bæredygtige småindustri skal evalueres og eventuelt lettes.

Iværksætterbølgen bør efter vores opfattelse bredes ud fra Østjylland og hovedstadsregionen, gerne på baggrund af kommunale eller amtskommunale initiativer.

På uddannelsesområdet, og det er jo nok et af de områder, hvor staten og samfundet virkelig kan gøre noget, kan vi jo læse, at 29 byer allerede har fået tildelt korte videregående uddannelser. Men der er brug for at udarbejde et egentlig landkort, hvor de sorte huller fyldes ud, så uddannelsesindsatsen kan komme til at omfatte alt fra folkeskoler til seminarier med skyldig hensyntagen til det kommunale selvstyre naturligvis.

Hvad der også er vigtigt er, at de uddannelsessøgende skal have noget at bo i. Der er nu ved, tror jeg, at brede sig en erkendelse om, at der er en katastrofal boligmangel i Danmark, og den løses ikke ved at sprænge misligholdte almene boliger i luften i udkantsområderne, som man ser nogle steder. Løsningen på den slags problemer er en social indsats og genopretning. Der skal bygges ungdomsboliger, kollegier. Der skal bygges familieboliger, og der skal være boliger til ældre – almennyttige boliger, der er til at betale.

Efterhånden er der en vis enighed i Folketinget om at ændre finansieringsformen for det støttede byggeri for kommunerne fra 14 pct. af grundkapitalen til 7 pct. Meldingen fra KL var enig i, at de 14 pct. var en væsentlig årsag til det manglende nybyggeri i Danmark og dermed til den desperate boligsituation.

Et andet område, der er vigtigt, er den kollektive trafik, og især efter asfaltforliget bør den naturligvis opprioriteres. Pinsepakken omfattede en gratis person- og cykeltransport til de små øer. Kun sølle 6 mio. kr. kostede det. Den ørdring bør udbygges, i takt med at det kollektive bus- og toget udbygges.

Med en væsentlig bedre uddannelses-, bolig- og trafikindsats vil det også være nemmere at komme til et lille samfund som flygtning eller indvandrer, det vil lette integrationen. For at give integrationsbestræbelserne et skub skal de nødvendige rammer jo skabes.

Et andet område, der efter vores opfattelse er meget vigtigt, er nærmiljøet. Der nedlægges posthuse, nærbutikker, biblioteker, skoler osv. Det skal være muligt at klare de daglige fornødenheder ved indkøb og andre aktiviteter i nærmiljøet. Lokale posthuse lukkes jo som følge af markedsgørelsen og globaliseringen, den blinde økonomiske vækst i vores samfund. Det er jo konkret, fordi Folketinget ønsker, at alt skal kunne fungere på markedsvilkår. Det fører også til det absurde, at man lukker små posthuse og fjerner en vigtig del af den lokale service. Det er

nødvendigt at gå en anden vej og skabe økonomisk og økologisk bæredygtige lokalsamfund.

Endelig vil jeg nævne kulturtilbud som teater, musik, museer, biblioteker, svømmehaller, skoler osv. De bør naturligvis også etableres eller genetableres i regionerne, og statsinstitutionerne skal spredes så meget som muligt.

Det er muligt, at der allerede nu skal peges på delområder, der har behov for en særindsats og dermed får sin egen status i den næste regionalpolitiske redegørelse. Det ville være dejligt med en task force, der beskæftiger sig med konkrete tiltag og løft frem for planlægning af evalueringsværktøjer og afrapporteringssystemer. Det er jo mere interessant, hvis denne slags ting beskæftiger sig med det, der foregår direkte ude i virkeligheden, i stedet for nogle meget indviklede redegørelser.

Endelig er det sidste, jeg vil komme ind på, infrastruktur. I EU og den danske debat om udvikling fokuseres der på økonomisk vækst og infrastruktur, der kan fremme den økonomiske vækst i storbyområderne i Danmark og i EU. Det er ikke broer og højhastighedstog, der er brug for efter vores opfattelse, de øger nemlig væksten i metropolerne og svækker udviklingen andre steder.

Her er Femer Bælt-forbindelsen et godt eksempel. Det fremgår nemlig af redegørelsen, at efter en kort periode, mens man bygger denne her bro, er beskæftigelsesudviklingen ifølge redegørelsen negativ lokalt i Storstrøms Amt, mens den forventes at give 1.000 flere arbejdspladser i hovedstadsområdet. Jeg gentager: i hovedstadsområdet.

Så står der i en anden regeringsredegørelse, nemlig den om offentlige investeringer, der kom for nogle måneder siden, at en sådan bro er en såkaldt strategisk investering. Så kan man i hvert fald konstatere, at den strategiske investering, man lægger an her, går stik imod strategien i forhold til den regionalpolitiske redegørelse.

Efter vores opfattelse er der som sagt ikke brug for broer og højhastighedstog, der er derimod brug for at styrke den interne kommunikation lokalt og styrke samspillet mellem byer og deres opland, bl.a. ved en massiv satsning på lokal kollektiv trafik.

Det er ikke svært at pege på, i hvilke områder der er brug for en indsats, og det er ikke en bro mere, vi snakker om. Den ureflekterede vækst-eufori er ikke videre klog efter vores opfattelse, og derfor er vi meget glade ved, at vedtagelsen er blevet udvidet.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg vil gerne spørge Enhedslistens ordfører om det at stoppe udviklingen – stop verden, jeg vil af – er den måde, vi skal redde det regionale på.

Jeg har også hørt om rapporter om Lolland i forhold til Femer Bælt. Jeg har også hørt om Storbælt, som har reduceret CO₂-udledningen med et par procent på trafikområdet, fordi færgerne ikke sejler, fordi flyene ikke flyver, inklusive alle trafikspring. Noget mindre gør sig nok gældende for Øresund af årsager, vi alle sammen kender. Derudover vil effekten være nogenlunde den samme på Femer Bælt.

Og jeg vil også gerne spørge, om det beskæftigelsesmæssigt var den katastrofe, var den fejludvikling i Korsør og i Nyborg, som også rapporter lavet af forskellige rapportmagere maled op, eller hvordan er situationen i Nyborg og i Korsør efter broen?

(Kort bemærkning).

Helge Bo Jensen (EL):

Nu var det jo øjensynlig meget vanskeligt at lave den slags beregninger. Det skriver man i hvert fald i redegørelsen, men vi tog udgangspunkt i tallene i redegørelsen, og der står: Færre arbejdspladser lokalt, 1.000 flere arbejdspladser i hovedstadsregionen. Det er det, der ligesom står tilbage og lyser. Det er det bedste skøn, som denne rapport, som man har rost til skyerne hele dagen igennem, kommer med. Der er naturligvis ikke tale om, at vi vil stoppe udviklingen eller stoppe verden. Vi vil bare have en anden udvikling, en anden verden.

Jeg synes egentlig, at det er lidt tankevækkende, at alle de partier, her vel først og fremmest til højre i salen, som er frådende tilhængere af den frådende liberalisering af verdensøkonomien og det hele, ikke kan se, at der er en modsætning mellem det og de problemer, det giver i forhold til en ulige udvikling, og så de meget fine hensigtserklæringer om udviklingen lokalt og i regionerne, at de ikke kan se, at det er dér, de har et stort problem.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Nu vil jeg jo mene, at det er på kanten af det, vi drøfter her, men det har alligevel en ganske fornuftig sammenhæng, så derfor vil jeg gerne udbygge spørgsmålet, hvis vi skal tale om vækst og udvikling i almindelighed.

Der skal være en basal økonomi og vækst for overhovedet at kunne hjælpe og for at opretholde en ordentlig standard, en ordentlig fremgang og en ordentlig fremtid. Men hvad med tog? Hvad med højhastighedstoget gennem Europa? Alle flyene ned fra himlen. Flere tog i stedet for biler, der holder i lange køer ned igennem Europa. Til højre, så er det til London, og ligeud, så er det til Paris. Er der ikke miljøpolitik i det? Tror Enhedslisten ikke det? Og tror Enhedslisten ikke, at det er væksten, der skal generere den økonomi, som vi skal klare vores regionale opgaver med?

(Kort bemærkning).

Helge Bo Jensen (EL):

Naturligvis spiller det også en rolle med udmærkede og gode togforbindelser på tværs af landsdelene. Det har vi jo heldigvis også af mange grunde fået en forbedring af. Rejsetiden mellem København og Århus er jo ganske beskeden nu, og det er derfor, man kan konkurrere på indenrigstrafikken.

Vi ser ikke noget stort fremspring i at bruge et ukendt antal milliarder kroner på den kollektive trafik på at forbedre rejsetiden til Århus med et kvarter eller en halv time, eller hvad man nu kunne komme ned på, når de penge og ressourcer er meget, meget bedre brugt på at styrke den kollektive trafik lokalt og regionalt i forhold til pendling. Det er sådan set det, der er hovedpointen, men naturligvis: Jo flere fly, vi kan få ned fra himlen, jo bedre.

Formanden:

Hr. Ole M. Nielsen som forespørger for F 57.

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg skal ikke forlænge debatten meget. Jeg vil gerne sige tak for redegørelsen. Tak for det gode stykke arbejde, der ligger i rapporten om konsekvensvurdering.

Jeg tror på, at vi komme videre ad den vej her. Rent bortset fra de fire linjer i vores forslag til vedtagelse, som vi gerne ville have haft med, så synes jeg ikke, at vi kan komme ret meget længere i de principielle beslutninger og overvejelser, der skal tages. Nu skal de bare udmøntes i praksis. Det bliver det næste.

Vi vil selvfølgelig være meget vågne over for, om regeringen og kommende regeringer nu lever op til det. Det gode ved de debatter og vedtagelser, som vi fordelt over godt et par år har haft om dette emne, er jo, at der er bred tilslut-

ning til dem. Vi har derfor noget på hinanden. Vi har noget, der skal lykkes, uanset hvem der administrerer. Så jeg tror på, at vi får noget fornuftigt ud af det.

Så jeg vil bare gerne sige tak for debatten. Jeg synes, der var mange kloge indlæg.

Formanden:

Hr. Kristen Touborg som forespørger for F 58.

Kristen Touborg (SF):

Også jeg vil gerne sige tak for debatten, som jeg finder har været rimelig konstruktiv og resultatorienteret.

Jeg finder det også ærgerligt, ligesom flere har været inde på, hvis Folketinget på grund af nogle overordnede partipolitiske venstre/højrehensyn taber muligheden for en fælles vedtagelse af hænde. Det ville jo næppe være til gavn for de regionalpolitiske statslige aktiviteter. Så det skal jeg opfordre til at man undgår.

Jeg finder, at det er opmuntrende, at den politiske opmærksomhed over for regionale uligheder, landdistrikter og problemer for udkantsområderne er blevet væsentligt skærpet i de senere år. Det er vi flere partier som har været aktivt medvirkende til, og det agter SF også at være i fremtiden, ikke mindst såfremt det utænkelige skulle ske, at regeringen falder tilbage til tidligere stillinger på området.

For SF handler det om at opnå resultater, også selv om det skulle indebære, at vi skal arbejde sammen med dem, der normalt ikke er vores nærmeste politiske venner. Det har vi vist gennem handling de senere år, og det agter vi sådan set at gøre igen.

Men det er som sagt mit indtryk, at der bredt i Folketinget fokuseres på at opnå resultater inden for området. Det finder jeg lover godt for fremtiden. Tak for debatten.

Formanden:

Hr. Klaus Hækkerup. Det er så anden runde, vi tager fat på. Jeg beder ordførerne melde sig, hvis de ønsker ordet.

Klaus Hækkerup (S):

Jeg synes ligesom de to forespørgere, at der har været mange gode tilkendegivelser. Jeg vil også sige, at der har været mange gode konkretiseringer, som i modsætning til den debat, vi havde for 14 dage siden, peger fremad. Jeg synes, det har været ordførertaler, der også har fremhævet, at det er nødvendigt, at vi i Folketinget fremover

har skærpet opmærksomhed på udviklingen i alle områder af Danmark og dermed er med til at fremme den.

Hr. Helge Bo Jensen havde en interessant bemærkning om iværksætterinitiativer, som han sagde burde spredes ud fra Østjylland og hovedstaden til resten af landet.

Det kan jeg være meget enig i, men jeg vil også gøre opmærksom på, at der igen i år i den regionalpolitiske redegørelse er den lidt overraskende ting, at bruttonationalproduktet – altså værdien af den samlede produktion pr. indbygger – er højest i hovedstadsområdet og Ringkjøbing Amt.

Det kan skyldes statistiske opgørelsesmetoder. Det kan også skyldes, at de meget høje indkomster, der tjenes i Ringkjøbing Amt, rent faktisk flyttes ud, f.eks. som aflønning af den investerede kapital, til resten af landet.

Det mener jeg er et forhold vi nok bør se på. Det er lidt interessant, og jeg mener, at vi bør få det uddybet nærmere i næste års regionalpolitiske redegørelse, så det kan indgå i den debat og de overvejelser, vi skal have til den tid.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg kan tilslutte mig koret af personer og ordførere, som har udtrykt, at det har været en god debat. Det synes jeg også det har været.

På tirsdag otte dage skal vi jo trykke på knapperne. Hvis det proceduremæssigt går, som det plejer, så bliver det forslaget fra regeringspartierne og venstrefløjen, der kommer til afstemning, og så skal vi naturligvis forholde os til, hvordan vi så vil stille os.

Her vil jeg godt stille et spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører om det, vi diskuterede i begyndelsen af debatten, nemlig de særlige projekter til de udsatte områder, forslag, der kan gavne en social og økologisk bæredygtig udvikling af de udsatte områder.

Vi har ikke noget imod sådanne projekter. Men det, vi er bekymrede for, er, at man så må nøjes med sådanne projekter i de udsatte områder. Derfor vil jeg godt spørge til opklaring: Skal de her projekter og de her forslag om økologi forstås som et supplement til, hvad man i øvrigt har af initiativer for områderne i landet? Eller er de et alternativ til andre projekter med betydelig større økonomisk potentiale?

Jeg synes, det vil være meget, meget nyttigt at få det afklaret, før vi om næsten et par uger skal til at trykke på knapperne.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil godt sige til hr. Knud Erik Kirkegaard, at for så vidt angår de projekter, regeringen opfordres til at fremsætte forslag til, der kan gavne den sociale og økologiske bæredygtige udvikling af de udsatte områder, er det vores opfattelse, at det er et aspekt, der skal indgå i vurderingen af de projekter. Hvis der af forskellige grunde ikke er mulighed for at inddrage de synspunkter, kan projektet alligevel iværksættes.

Jeg vil også godt nævne, at der ikke behøver at være en modsætning mellem det, at et projekt er økologisk, og det, at det også er økonomisk overordentlig rentabelt, tværtimod. Vi lever i en tid med et stigende antal, der får allergi, med stigende forurening i omgivelserne omkring os, og sunde og sikre fødevarer, økologiske fødevarer har bestemt en høj prioritet hos mange forbrugere og vil også være økonomisk bæredygtige.

Så den store modsætning, som hr. Knud Erik Kirkegaard ser mellem dem med ring i næsen og dem uden ring i næsen, er måske ikke altid til stede.

Hermed sluttede forhandlingen.

Formanden:

Som allerede nævnt finder afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse sted ved Tingets møde tirsdag den 17. april 2001.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 137:

Forslag til folketingsbeslutning om visumkrav til borgere fra visse øst- og centraleuropæiske lande.

Af Peter Skaarup (DF) m.fl.
(Fremsat 2/3 2001).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Karen Jespersen):

Forslagsstillerne bag beslutningsforslag nr. B 137 vil pålægge regeringen at genindføre visumkrav for borgere fra Polen, Tjekkiet, Ungarn,